

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (laajennettu kuudes jaosto)

5 päivänä heinäkuuta 2023*

Toimielimiä koskeva oikeus – Euroopan parlamentin jäsen – Erioikeudet ja vapaudet – Päättös parlamentaarisen koskemattomuuden pidättämisestä – Euroopan unionin erioikeuksia ja vapauksia koskevan pöytäkirjan N:o 79 artikla – Koskemattomuuden pidättämistä koskevan pyynnön esittäneen viranomaisen toimivalta – Oikeusvarmuus – Ilmeinen arviointivirhe – Parlamentin suorittaman valvonnan ulottuvuus – Menettely koskemattomuuden pidättämistä koskevan pyynnön käsittelyssä – Puolustautumisoikeudet – Puolueettomuus

Asiassa T-272/21,

Carles Puigdemont i Casamajó, kotipaikka Waterloo (Belgia),

Antoni Comín i Oliveres, kotipaikka Waterloo,

Clara Ponsatí i Obiols, kotipaikka Waterloo,

edustajinaan asianajajat P. Bekaert, J. Costa i Rosselló, G. Boye ja S. Bekaert,

kantajina,

vastaan

Euroopan parlamentti, asiamiehinään N. Lorenz, N. Görlitz ja J.-C. Puffer,

vastaajana,

jota tukee

Espanjan kuningaskunta, asiamiehinään A. Gavela Llopis ja J. Ruiz Sánchez,

väliintulijana,

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (laajennettu kuudes jaosto),

toimien päätösneuvotteluissa kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. Marcoulli (esittelevä tuomari) sekä tuomarit S. Frimodt Nielsen, H. Kanninen, J. Schwarcz ja R. Norkus,

kirjaaja: hallintovirkamies M. Zwozdziak-Carbonne,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

ottaen huomioon asian käsittelyn kirjallisessa vaiheessa esitetyn,

ottaen huomioon 30.7.2021 annetun määräyksen Puigdemont i Casamajó ym. v. parlamentti (T-272/21 R, ei julkaistu, EU:T:2021:497),

ottaen huomioon 26.11.2021 annetun määräyksen Puigdemont i Casamajó ym. v. parlamentti (T-272/21 R II, ei julkaistu, EU:T:2021:834),

ottaen huomioon 24.5.2022 annetun määräyksen Puigdemont i Casamajó ym. v. parlamentti ja Espanja (C-629/21 P(R), EU:C:2022:413),

ottaen huomioon 25.11.2022 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Kantajina olevat Carles Puigdemont i Casamajó, Antoni Comín i Oliveres ja Clara Ponsatí i Obiols vaativat SEUT 263 artiklaan perustuvassa kanteessaan kumoamaan heidän koskemattomuutensa pidättämisestä koskevista pyynnöistä 9.3.2021 annetut Euroopan parlamentin päätökset P9_TA(2021)0059, P9_TA(2021)0060 ja P9_TA(2021)0061 (jäljempänä riidanalaiset päätökset).

Asian tausta

- 2 Ensimmäinen kantaja oli Generalitat de Catalunya (Katalonian aluehallinto, Espanja) puhemies ja toinen ja kolmas kantaja Gobierno autonómico de Catalunya (Katalonian itsehallintoalueen hallitus) jäseniä, kun 6.9.2017 annettiin itsemääräämisoikeutta koskevan kansanäänestyksen järjestämisestä Parlamento de Catalunya (Katalonian parlamentti) laki 19/2017 (Ley 19/2017 del Parlamento de Cataluña, reguladora del referéndum de autodeterminación; DOGC nro 7449A, 6.9.2017, s. 1) ja 8.9.2017 oikeudellisesta siirtymäkaudesta ja tasavallan perustamisesta Parlamento de Catalunya laki 20/2017 (Ley 20/2017 del Parlamento de Cataluña, de transitoriedad jurídica y fundacional de la República; DOGC nro 7451A, 8.9.2017, s. 1) ja kun 1.10.2017 järjestettiin itsemääräämisoikeudesta kansanäänestys, josta säädettiin näistä kahdesta ensimmäisenä mainitussa laissa, jonka säännösten soveltaminen oli sillä välin keskeytetty Tribunal Constitucionalin (perustuslakituomioistuin, Espanja) ratkaisulla.
- 3 Kyseisten lakien antamisen ja kansanäänestyksen pitämisen johdosta Ministerio fiscal (syyttäväviranomainen, Espanja), Abogado del Estado (julkisen vallan edustaja, Espanja) ja VOX-puolue panivat vireille rikosoikeudellisen menettelyn useita henkilöitä, muun muassa kantajia, vastaan ja väittivät näiden syyllistyneen tekoihin, jotka kuuluvat asianomaisten henkilöiden mukaan muun muassa kapinaan, kansankiihotukseen ja julkisten varojen väärinkäyttöön, jotka ovat rikokseksi luokiteltavia tekoja (jäljempänä kyseessä oleva rikosoikeudellinen menettely).
- 4 Tribunal Supremo (ylin tuomioistuin, Espanja) antoi 21.3.2018 määräyksen, jossa kantaja todettiin syylliseksi väitettyihin kapinaan ja julkisten varojen väärinkäyttöön liittyviin rikoksiin. Tribunal Supremo totesi 9.7.2018 antamassaan määräyksessä, että kantajat olivat kieltäytyneet saapumasta oikeuteen Espanjan kuningaskunnasta paettuaan, ja keskeytti heitä vastaan vireillä olleen rikosoikeudellisen menettelyn siihen saakka, kunnes heidät löydettäisiin.

- 5 Kantajat asettuivat tämän jälkeen ehdolle Euroopan parlamentin vaaleissa, jotka järjestettiin Espanjassa 26.5.2019.
- 6 Junta Electoral Central (keskusvaalilautakunta, Espanja) teki 13.6.2019 päätöksen, jolla julistettiin 26.5.2019 pidetyissä vaaleissa Euroopan parlamenttiin valituksi tulleet ehdokkaat, joihin kuuluivat ensimmäinen ja toinen kantaja.
- 7 Keskusvaalilautakunta antoi 17.6.2019 parlamentille tiedoksi Espanjassa valittujen ehdokkaiden luettelon, johon ei sisällynyt ensimmäisen ja toisen kantajan nimiä.
- 8 Keskusvaalilautakunta antoi 20.6.2019 parlamentille tiedoksi päätöksen, jossa se totesi, etteivät ensimmäinen ja toinen kantaja olleet vannoneet Espanjan perustuslain noudattamista koskevaa valaa, jota edellytetään yleisestä vaalijärjestelmästä 19.6.1985 annetun lain 5/1985 (Ley Orgánica 5/1985 del Régimen Electoral General; BOE nro 147, 20.6.1985, s. 19110) 224 §:n 2 momentissa, ja julisti kyseisen momentin mukaisesti, että heille parlamentissa osoitetut paikat olivat vapautuneet ja että kaikki etuoikeudet, joita heille saattaisi kuulua heidän tehtäviensä perusteella, keskeytetään, kunnes he ovat vannoneet tämän valan.
- 9 Parlamentin silloinen puhemies ilmoitti ensimmäiselle ja toiselle kantajalle 27.6.2019, ettei hän voinut kohdella heitä tulevana Euroopan parlamentin jäsenenä.
- 10 Tribunal Supremon rikosasioiden jaoston tutkintatuomari antoi 14.10.2019 kansallisen pidätysmääräyksen, eurooppalaisen pidätysmääräyksen ja kansainvälisen pidätysmääräyksen ensimmäisestä kantajasta, jotta hänelle voitaisiin antaa tuomio kyseessä olevan rikosoikeudellisen menettelyn yhteydessä. Sama tuomari antoi 4.11.2019 samanlaiset pidätysmääräykset toisesta ja kolmannelta kantajasta.
- 11 Tribunal Supremon presidentti antoi 13.1.2020 parlamentille tiedoksi 10.1.2020 päivätyn pyynnön, joka toimitettiin kyseisen tuomioistuimen rikosasioiden jaoston puheenjohtajan välityksellä, joka perustui kyseisen jaoston tutkintatuomarin samana päivänä antamaan määräykseen ja joka koski ensimmäisen ja toisen kantajan koskemattomuuden pidättämistä.
- 12 Parlamentti merkitsi 13.1.2020 pidetyssä täysistunnossaan 19.12.2019 annetun tuomion Junqueras Vies (C-502/19, EU:C:2019:1115) perusteella tiedoksi, että ensimmäinen ja toinen kantaja oli valittu parlamenttiin 2.7.2019 lukien.
- 13 Parlamentin varapuhemies ilmoitti 16.1.2020 täysistunnolle ensimmäisen ja toisen kantajan koskemattomuuden pidättämistä koskevista pyynnöistä ja siirsi ne asiasta vastaavaan valiokuntaan, joka oli parlamentin oikeudellisten asioiden valiokunta.
- 14 Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan erottua Euroopan unionista 31.1.2020 parlamentti merkitsi 10.2.2020 tiedoksi, että kolmas kantaja oli valittu jäseneksi 1.2.2020 alkaen.
- 15 Tribunal Supremon presidentti antoi samana päivänä parlamentille tiedoksi 4.2.2020 päivätyn pyynnön, joka toimitettiin kyseisen tuomioistuimen rikosasioiden jaoston puheenjohtajan välityksellä, joka perustui kyseisen jaoston tutkintatuomarin samana päivänä antamaan määräykseen ja joka koski kolmannen kantajan koskemattomuuden pidättämistä.

- 16 Parlamentin varapuhemies ilmoitti 13.2.2020 täysistunnolle kolmannen kantajan koskemattomuuden pidättämistä koskevasta pyynnöstä ja siirsi sen oikeudellisten asioiden valiokunnan käsiteltäväksi.
- 17 Kantajat esittivät huomautuksia parlamentille. Lisäksi parlamentin oikeudellisten asioiden valiokunta kuuli heitä 14.1.2021.
- 18 Oikeudellisten asioiden valiokunta hyväksyi 23.2.2021 mietinnöt A9-0020/2021, A9-0021/2021 ja A9-0022/2021 kantajien koskemattomuuden pidättämistä koskevista pyynnöistä.
- 19 Parlamentti hyväksyi edellä 11 ja 15 kohdassa tarkoitetut pyynnöt riidanalaisilla päätöksillä.

Asianosaisten ja väliintulijan vaatimukset

- 20 Kantajat vaativat, että unionin yleinen tuomioistuin
- kumoaa riidanalaiset päätökset
  - velvoittaa parlamentin korvaamaan oikeudenkäyntikulut.
- 21 Parlamentti, jota Espanjan kuningaskunta tukee, vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin
- hylkää kanteen
  - velvoittaa kantajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Oikeudellinen arviointi

- 22 Kantajat vetoavat kanteensa tueksi kahdeksaan kanneperusteeseen.
- 23 Ensimmäisessä kanneperusteessa väitetään lähinnä, ettei riidanalaisia päätöksiä ole perusteltu riittävästi.
- 24 Toinen kanneperuste perustuu väitteeseen, jonka mukaan kansallinen viranomainen, joka esitti kantajien koskemattomuuden pidättämistä koskevat pyynnöt ja välitti ne parlamentille, ei ole toimivaltainen.
- 25 Kolmas kanneperuste perustuu lähinnä väitettyyn puolueettomuusperiaatteen loukkaamiseen.
- 26 Neljännessä kanneperusteessa väitetään lähinnä, ettei oikeutta tulla kuulluksi ole noudatettu.
- 27 Viidennen kanneperusteen mukaan oikeusvarmuuden ja vilpittömän yhteistyön periaatteita, tehokasta oikeussuojaa koskevaa oikeutta sekä puolustautumisoikeuksia on loukattu riidanalaisien päätösten epäselvyyden vuoksi.
- 28 Kuudennessa kanneperusteessa väitetään, että SEUT 343 artiklaa, EU- ja EUT-sopimusten liitteenä olevan Euroopan unionin erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan (N:o 7) (jäljempänä pöytäkirja N:o 7) 9 artiklaa sekä yhdeksänteen vaalikautteen (2019–2024) sovellettavan Euroopan parlamentin työjärjestyksen, sellaisena kuin se oli ennen sen muuttamista

17.1.2023 tehdyllä parlamentin päätöksellä (jäljempänä parlamentin työjärjestys), 5 artiklan 2 kohtaa on rikottu, koska parlamentti on ylittänyt jäsentensä koskemattomuuden pidättämistä koskevan toimivaltansa rajat.

- 29 Seitsemännen kanneperusteen mukaan hyvän hallinnon ja yhdenvertaisen kohtelun periaatteita on loukattu, koska parlamentti poikkesi ilman perusteluja aikaisemmasta käytännöstään, tai fumus persecutionis -tilanteen arvioinnissa on tehty virheitä.
- 30 Kahdeksannessa kanneperusteessa väitetään, että hyvän hallinnon ja yhdenvertaisen kohtelun periaatteita on loukattu, koska parlamentti antoi riidanalaisilla päätöksillä ensimmäistä kertaa luvan jäsentensä tutkintavankeuteen.
- 31 Siltä osin kuin kuudennessa kanneperusteessa esitetään lähinnä väitteitä, jotka liittyvät parlamentin fumus persecutionis -tilanteen tarkastelussa tekemiin väitettyihin oikeudellisiin virheisiin ja tosiseikkoja koskeviin virheisiin, näitä väitteitä käsitellään yhdessä seitsemännen kanneperusteen kanssa. Lisäksi unionin yleisen tuomioistuimen mielestä on asianmukaista, että kahdeksannen kanneperusteen jälkeen tarkastellaan neljättä kanneperustetta ja viimeiseksi kolmatta kanneperustetta.

Liitteitä koskevien viittausten tutkittavaksi ottaminen

- 32 Parlamentti muun muassa kiisti kantajien joidenkin väitteiden tutkittavaksi ottamisen edellytysten täyttymisen siltä osin kuin ne esitettiin ainoastaan heidän kirjelmiensä liitteissä.
- 33 Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 21 artiklan ensimmäisen kohdan, jota sovelletaan unionin yleiseen tuomioistuimeen kyseisen perussäännön 53 artiklan ensimmäisen kohdan mukaisesti, ja unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 76 artiklan d alakohdan mukaan kanteessa on mainittava vaatimukset sekä yhteenvedo seikoista, joihin kanne perustuu. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tämän yhteenvedon on oltava riittävän selkeä ja täsmällinen, jotta vastaaja voi valmistella puolustuksensa ja jotta unionin yleinen tuomioistuin voi ratkaista kanteen tarvittaessa ilman muita tietoja. Vaikka kannekirjelmän tekstiosaa voidaan tukea ja täydentää tietyiltä osin viittaamalla kannekirjelmän liitteenä olevien asiakirjojen kohtiin, sillä, että viitataan yleisluonteisesti muihin asiakirjoihin, vaikka ne olisivat kannekirjelmän liitteinä, ei voida korjata sitä, että itse kannekirjelmässä ei ole mainittu olennaisia oikeudellisia perusteita ja perusteluja, jotka siinä on mainittava (ks. tuomio 11.9.2014, MasterCard ym. v. komissio, C-382/12 P, EU:C:2014:2201, 40 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 34 Unionin yleisen tuomioistuimen tehtävänä ei myöskään ole yrittää etsiä ja tunnistaa liitteistä niitä perusteita ja väitteitä, joihin kanteen voitaisiin katsoa perustuvan, koska liitteillä on puhtaasti todistuksellinen ja täydentävä tehtävä (ks. tuomio 20.10.2021, Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirurgiko Kentro v. komissio, T-191/16, ei julkaistu, EU:T:2021:707, 21 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Tämä liitteiden puhtaasti todistuksellinen ja täydentävä tehtävä merkitsee sitä, että siltä osin kuin ne sisältävät oikeudellisia seikkoja, joihin tietyt kannekirjelmässä mainitut kanneperusteet perustuvat, tällaiset seikat on mainittava itse kannekirjelmän tekstissä tai ainakin ne on yksilöitävä riittävällä tavalla kannekirjelmässä (ks. vastaavasti tuomio 28.6.2005, Dansk Røringindustri ym. v. komissio, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ja C-213/02 P, EU:C:2005:408, 99 kohta). Liitteitä ei siis voida käyttää kannekirjelmässä pääpiirteittäin esitetyn kanneperusteen kehittämiseen esittämällä väitteitä tai perusteluja, joita kannekirjelmässä ei ole esitetty (ks. tuomio 29.3.2012, Telefónica ja Telefónica de España v. komissio, T-336/07, EU:T:2012:172, 60 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 35 Tämä Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 21 artiklan ensimmäisen kohdan ja unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 76 artiklan d alakohdan tulkinta koskee myös kantajan sellaisen vastauskirjelmän huomioon ottamisen edellytyksiä, jolla on saman työjärjestyksen 83 artiklan mukaisesti tarkoitus täydentää kannekirjelmää (ks. tuomio 29.3.2012, Telefónica ja Telefónica de España v. komissio, T-336/07, EU:T:2012:172, 61 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 36 Käsiteltävässä asiassa kantajat viittasivat kirjelmissään useaan otteeseen niiden liitteinä oleviin, toisinaan laajoihin asiakirjoihin. Oikeudenkäyntiasiakirjoilla, joita tietyt viittaukset koskevat, ei kuitenkaan pyritä yksinomaan tukemaan ja täydentämään tiettyjä siinä tekstissä, johon ne on liitetty, esitettyjä perusteluja tietyiltä osin, vaan ne muodostavat kyseisten perustelujen varsinaisen selityksen, jolloin näitä perusteluja ei voida ymmärtää ilman kyseisten oikeudenkäyntiasiakirjojen analysointia.
- 37 Tästä seuraa, että edellä 33–35 kohdassa mainitun oikeuskäytännön mukaisesti kantajien toimittamat liitteet otetaan huomioon ainoastaan siltä osin kuin niillä tuetaan tai täydennetään oikeudellisia perusteita tai perusteluja, joihin kantajat ovat nimenomaisesti vedonneet kirjelmiensä varsinaisessa osassa, ja siltä osin kuin on mahdollista täsmällisesti määrittää, mitkä niiden sisältämistä seikoista tukevat tai täydentävät kyseisiä oikeudellisia perusteita tai perusteluja.

Asiakysymys

Asiaa koskevat oikeussäännöt

– Unionin oikeus

- 38 SEUT 343 artiklassa määrätään, että ”unionilla on jäsenvaltioiden alueella [pöytäkirjassa N:o 7] määrätyn edellytyksin ne erioikeudet ja vapaudet, jotka ovat tarpeen unionin tehtävien toteuttamiseksi”.
- 39 Pöytäkirjan N:o 7 III lukuun, joka koskee Euroopan parlamentin jäseniä, sisältyy muun muassa 8 artikla, jossa määrätään seuraavaa:
- ”Euroopan parlamentin jäseniä ei voida alistaa tutkittavaksi, pidättää tai haastaa oikeuteen heidän tehtäviään hoitaessaan ilmaisemiensa mielipiteiden tai äänestystensä perusteella.”
- 40 Samaan lukuun sisältyvässä pöytäkirjan N:o 7 9 artiklassa määrätään seuraavaa:
- ”Euroopan parlamentin istuntojen ajan sen jäsenillä on
- a) oman valtionsa alueella kansanedustajille myönnetty koskemattomuus;
  - b) toisen jäsenvaltion alueella vapaudenriistoa koskeva koskemattomuus sekä lainkäyttölinen koskemattomuus.
- Koskemattomuus koskee jäseniä myös silloin kun he matkustavat Euroopan parlamentin istuntoihin tai palaavat niistä.

Koskemattomuuteen ei voida vedota silloin, kun jäsen tavataan itse teosta, eikä se estä Euroopan parlamenttia käyttämästä oikeuttaan pidättää koskemattomuuden yhden jäsenen osalta.”

- 41 Pöytäkirjan N:o 7 VII lukuun, jonka otsikko on ”Yleiset määräykset”, sisältyy muun muassa 18 artikla, jossa määrätään seuraavaa:

”Tämän pöytäkirjan soveltamiseksi unionin toimielimet toimivat yhteistyössä kyseisten jäsenvaltioiden vastuussa olevien viranomaisten kanssa.”

- 42 Parlamentin työjärjestyksen 5 artiklassa, jonka otsikko on ”Erioikeudet ja vapaudet”, määrätään seuraavaa:

”1. Jäsenet nauttivat – – pöytäkirjassa N:o 7 vahvistettuja erioikeuksia ja vapauksia.

2. Erioikeuksia ja vapauksia koskevaa toimivaltaa käyttäessään parlamentti pyrkii säilyttämään täysivaltaisuutensa demokraattisena lainsäädäntöelimenä ja varmistamaan jäsentensä riippumattomuuden heidän hoitaessaan tehtäviään. Parlamentaarin koskemattomuus ei ole jäsenen henkilökohtainen erioikeus vaan taee koko parlamentin ja sen jäsenten riippumattomuudesta.

– –”

- 43 Parlamentin työjärjestyksen 6 artiklassa, jonka otsikko on ”Koskemattomuuden pidättäminen”, määrätään seuraavaa:

”1. Kaikki koskemattomuuden pidättämistä koskevat pyynnöt arvioidaan – – pöytäkirjassa N:o 7 olevan 7, 8 ja 9 artiklan ja työjärjestyksen 5 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen periaatteiden mukaisesti.

– –”

- 44 Parlamentin työjärjestyksen 9 artiklassa, jonka otsikko on ”Koskemattomuutta koskevat menettelyt”, määrätään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen puhemiehelle osoittamasta, jäsenen koskemattomuuden pidättämistä koskevasta pyynnöstä taikka jäsenen tai entisen jäsenen puhemiehelle osoittamasta, erioikeuksien ja vapauksien puolustamista koskevasta pyynnöstä ilmoitetaan parlamentissa, ja pyyntö lähetetään käsiteltäväksi asiasta vastaavaan valiokuntaan.

– –

3. Valiokunta käsittelee koskemattomuuden pidättämistä sekä erioikeuksien ja vapauksien puolustamista koskevat pyynnöt viipymättä ottaen kuitenkin huomioon tapausten monimutkaisuuden.

4. Valiokunta antaa perustellun päätösehdotuksen, jossa on suositus koskemattomuuden pidättämistä koskevan pyynnön tai erioikeuksien ja vapauksien puolustamista koskevan pyynnön hyväksymisestä tai hylkäämisestä. Tarkistuksia ei oteta käsiteltäväksi. Jos ehdotus hylätään, päinvastainen päätös katsotaan hyväksytyksi.

5. Valiokunta voi pyytää asianomaiselta viranomaiselta ne lisätiedot tai selvitykset, jotka valiokunta katsoo tarpeellisiksi voidakseen muodostaa mielipiteensä koskemattomuuden pidättämisestä tai puolustamisesta.

6. Asianomaiselle jäsenelle annetaan tilaisuus tulla kuulluksi, ja hänellä on oikeus esittää kaikki tässä yhteydessä aiheellisiksi katsomansa asiakirjat tai muut kirjalliset todisteet.

--

7. Jos pyynnössä esitetään koskemattomuuden pidättämistä tai puolustamista useiden syytöskohtien perusteella, jokaisesta kohdasta voidaan tehdä erillinen päätös. Valiokunnan mietinnössä voidaan poikkeuksellisesti ehdottaa, että koskemattomuuden pidättäminen tai puolustaminen koskisi ainoastaan syytteen käsittelyä ja että ennen lopullista tuomiota jäsentä ei saisi pidättää tai vangita eikä hän saisi joutua sellaisten toimenpiteiden kohteeksi, jotka estäisivät häntä hoitamasta edustajantoimeensa kuuluvia tehtäviä.

8. Valiokunta voi antaa perustellun lausunnon kyseisen viranomaisen toimivallasta asiassa ja pyynnön käsiteltäväksi ottamisesta, mutta se ei missään tapauksessa ilmaise kantaansa jäsenen syyllisyyteen tai syyttömyyteen eikä siihen, oikeuttavatko lausumat tai teot, joihin jäsenen väitetään syyllistyneen, syytteeseen asettamisen, vaikka valiokunta pyyntöä käsitellessään saisi yksityiskohtaista tietoa tapaukseen liittyvistä tosiasioista.

--

12. Parlamentti käsittelee ainoastaan sellaiset jäsenen koskemattomuuden pidättämistä koskevat pyynnöt, jotka ovat jäsenvaltioiden oikeusviranomaisten tai pysyvien edustustojen sille toimittamia.

13. Valiokunta vahvistaa periaatteet tämän artiklan soveltamiselle.

14. Kaikki toimivaltaisen viranomaisen esittämät jäsenten erioikeuksien ja vapauksien laajuutta koskevat tiedustelut käsitellään edellä mainittujen sääntöjen mukaisesti.”

– *Espanjan oikeus*

45 Espanjan perustuslain 71 §:ssä säädetään seuraavaa:

”1. Edustajainhuoneen ja senaatin jäsenillä on koskemattomuus tehtäviään hoitaessaan ilmaisemiensa mielipiteiden osalta.

2. Edustajainhuoneen ja senaatin jäsenillä on koskemattomuus myös toimikautensa aikana, ja heidät voidaan pidättää vain, jos heidät tavataan itse teosta. Heihin ei voida kohdistaa esitutkintaa eikä heitä voida asettaa syytteeseen ilman Espanjan parlamentin sen kamarin, jonka jäseniä he ovat, etukäteen antamaa suostumusta.

3. Tribunal Supremon rikosasioiden jaosto on toimivaltainen edustajainhuoneen jäseniä ja senaatin jäseniä vastaan vireille pannuissa asioissa.

--”

46 Rikosprosessilain (Ley de Enjuiciamiento Criminal) 750–753 §:ssä säädetään seuraavaa:

”750 §

Tuomari tai tuomioistuin, joka pitää rikosoikeudellisen menettelyn kohdistamista Espanjan parlamentin [Cortes] senaatin tai edustajainhuoneen jäsenen perusteltuna rikoksen perusteella, voi aloittaa menettelyn parlamentin istuntokauden aikana vasta saatuaan siihen suostumuksen siltä parlamentin kamarilta, jonka jäsen kyseinen henkilö on.

751 §

Kun senaatin tai edustajainhuoneen jäsen tavataan itse teosta, hänet voidaan pidättää ja häneen voidaan kohdistaa rikosoikeudellinen menettely ilman edellisessä pykälässä tarkoitettua suostumusta, mutta pidättämisestä tai rikosoikeudellisesta menettelystä on 24 tunnin kuluessa ilmoitettava sille parlamentin kamarille, jonka jäsen kyseinen henkilö on.

Asianomaiselle kamarille on ilmoitettava myös, jos henkilöä vastaan on vireillä rikosoikeudellinen menettely silloin, kun hän tulee valituksi senaatin tai edustajainhuoneen jäseneksi.

752 §

Jos senaatin tai edustajainhuoneen jäsentä vastaan aloitetaan rikosoikeudellinen menettely parlamentin istuntokausien välisenä aikana, asiaa käsittelevän tuomarin tai tuomioistuimen on välittömästi ilmoitettava asiasta asianomaiselle parlamentin kamarille.

Sama pätee tilanteessa, jossa senaatin tai edustajainhuoneen jäseneksi valittua henkilöä vastaan on aloitettu rikosoikeudellinen menettely ennen parlamentin kokoontumista.

753 §

Joka tapauksessa tuomioistuimen kirjaaja [Secretario judicial] keskeyttää asian käsittelyn siitä päivästä alkaen, jona kyseinen ilmoitus annetaan Espanjan parlamentille siitä riippumatta, onko sen istuntokausi käynnissä vai ei, ja asiat pysyvät sillään, kunnes asianomainen parlamentin kamari päättää, mikä on asianmukaista.”

47 Senaatin työjärjestyksen (Reglamento del Senado), joka on tehty 3.5.1994 (BOE nro 114, 13.5.1994, s. 14687), 22 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Toimikautensa aikana senaatin jäsenillä on koskemattomuus, ja heidät voidaan ottaa kiinni tai pidättää vain, jos heidät tavataan itse teosta. Kiinniotosta tai pidättämisestä on ilmoitettava välittömästi senaatin puhemiehistölle.

Senaatin jäseniin ei voida kohdistaa esitutkintaa eikä heitä voida asettaa syytteeseen ilman senaatin etukäteen antamaa suostumusta., jota pyydetään asianmukaisella koskemattomuuden pidättämistä koskevalla pyynnöllä. Tällainen suostumus on tarpeen myös, jos henkilöstä tulee senaatin jäsen silloin, kun hänet on asetettu syytteeseen tai häneen on kohdistettu esitutkinta rikosoikeudellisen menettelyn yhteydessä.”

Ensimmäinen kanneperuste, joka koskee riidanalaisten päätösten puutteellisia perusteluja

- 48 Kantajat väittävät, ettei riidanalaisia päätöksiä ole perusteltu riittävästi. Ensinnäkään parlamentti ei ole toimittanut mitään vastausta heidän huomautuksiinsa, jotka koskevat sekä todettuja menettelyvirheitä että koskemattomuuden pidättämistä koskevien pyyntöjen perusteltavuutta, eikä ole ottanut kantaa parlamentin työjärjestyksen 9 artiklan 7 kohdan määräysten soveltamiseen. Toiseksi riidanalaisissa päätöksissä ei kantajien mukaan viitata lainkaan Euroopan unionin perusoikeuskirjaan (jäljempänä perusoikeuskirja), myöskään sen 52 artiklaan, heidän esittämistään perusoikeuskirjan rikkomista koskevista huomautuksista huolimatta. Kolmanneksi riidanalaisiin päätöksiin ei sisälly mitään perusteluja siitä, miten heidän koskemattomuutensa pidättäminen vaikuttaa parlamentin moitteettomaan toimintaan. Neljänneksi parlamentti ei kantajien mielestä perustellut *fumus persecutionis* -tilanteen puuttumista koskevaa päätelmäänsä.
- 49 Parlamentti, jota Espanjan kuningaskunta tukee, kiistää nämä väitteet.
- 50 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan SEUT 296 artiklan mukainen unionin toimielinten toimien perusteluvollisuus määräytyy kyseisen toimen luonteen mukaan, ja perusteluista on selkeästi ja yksiselitteisesti ilmettävä toimen antaneen toimielimen päättely siten, että niille, joita toimenpide koskee, selviävät sen syyt ja että toimivaltainen tuomioistuim voi harjoittaa valvontaansa. Perusteluvollisuutta on arvioitava asiaan liittyvien kaikkien olosuhteiden perusteella, joita ovat muun muassa toimen sisältö, esitettyjen perustelujen luonne ja se tarve, joka niillä, joille toimi on osoitettu tai joita se koskee suoraan ja erikseen, voi olla saada selvennystä tilanteeseen (ks. tuomio 10.3.2016, HeidelbergCement v. komissio, C-247/14 P, EU:C:2016:149, 16 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 51 Perusteluissa ei tarvitse esittää kaikkia merkityksellisiä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, sillä tutkittaessa sitä, täyttävätkö toimen perustelut SEUT 296 artiklan vaatimukset, on otettava huomioon sen sanamuodon lisäksi myös asiayhteys ja kaikki asiaa koskevat oikeussäännöt (ks. tuomio 11.6.2020, komissio v. Di Bernardo, C-114/19 P, EU:C:2020:457, 29 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Erityisesti on todettava, että asianomainen toimielin ei ole velvollinen ottamaan kantaa kaikkiin niiden, joita asia koskee, sille esittämiin väitteisiin, kunhan se esittää ne tosiseikat ja oikeudelliset huomiot, joilla on olennainen merkitys päätöksen kannalta (ks. tuomio 30.6.2022, Fakro v. komissio, C-149/21 P, ei julkaistu, EU:C:2022:517, 190 kohta; ks. myös tuomio 30.4.2014, Hagenmeyer ja Hahn v. komissio, T-17/12, EU:T:2014:234, 173 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 28.11.2019, Mélin v. parlamentti, T-726/18, ei julkaistu, EU:T:2019:816, 25 kohta).
- 52 Perusteluvollisuus on olennainen muotomääräys, joka on erotettava perustelujen aineellisesta paikkansapitävyydestä, koska viimeksi mainittu koskee riidanalaisen toimen aineellista lainmukaisuutta (ks. tuomio 5.5.2022, komissio v. Missir Mamachi di Lusignano, C-54/20 P, EU:C:2022:349, 69 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 53 Näiden toteamusten valossa on määriteltävä, onko riidanalaisia päätöksiä perusteltu riittävästi.
- 54 Käsiteltävässä asiassa riidanalaiset päätökset ovat pitkälti samanlaisia lukuun ottamatta asianomaisten parlamentin jäsenten nimiä, tiettyjen oikeudellisten asiakirjojen antamispäivää ja kolmannen kantajan osalta hänen parlamenttiin valintansa olosuhteita ja sitä, että häntä syytetään kyseessä olevassa rikosoikeudellisessa menettelyssä yksinomaan väitetystä kansankiihotukseen liittyvästä rikoksesta.

- 55 Parlamentti totesi näiden päätösten A kohdassa lähinnä, että se oli saanut Tribunal Supremon rikosasioiden jaoston puheenjohtajan toimittamia kyseessä olevassa rikosoikeudellisessa menettelyssä tehtyjä pyyntöjä, joissa pyydetään pidättämään pöytäkirjan N:o 7 9 artiklan ensimmäisen kohdan b alakohdassa tarkoitettu kantajien koskemattomuus. Parlamentti totesi F ja G kohdassa, ettei se ole toimivaltainen päättämään rikosoikeudellisen menettelyn aiheellisuudesta ja ettei sen tehtävänä ole punnita kansallisten oikeusjärjestelmien ansioita. Se totesi H kohdassa lisäksi, ettei parlamentilla ole toimivaltaa arvioida tai selvittää kyseessä olevasta rikosoikeudellisesta menettelystä vastuussa olevien kansallisten oikeusviranomaisten tuomiovaltaa. Parlamentti totesi I kohdassa, että Espanjan oikeuden mukaan, sellaisena kuin kansalliset tuomioistuimet ovat sitä tulkinneet ja sellaisena kuin siitä on ilmoitettu parlamentille, Tribunal Supremo on toimivaltainen viranomainen pyytämään Euroopan parlamentin jäsenen koskemattomuuden pidättämistä.
- 56 Parlamentti katsoi J kohdassa lisäksi, ettei pöytäkirjan N:o 7 8 artiklaa voida soveltaa, koska kyseessä olevat tosiseikat eivät koske Euroopan parlamentin jäsenten tehtäviään hoitaessaan ilmaisemia mielipiteitä tai äänestyksiä.
- 57 Parlamentti tarkasteli seuraavaksi kyseisen pöytäkirjan 9 artiklan ensimmäisessä kohdassa tarkoitettua koskemattomuutta. Se totesi K–N kohdassa, että koskemattomuuden pidättämistä koskevien pyyntöjen mukaan Espanjan perustuslain 71 §:ssä ei edellytetä parlamentin suostumusta rikosoikeudellisen menettelyn jatkamiseen syytteenpanon jälkeen parlamentin jäsenen aseman saanutta vastaan ja ettei sen vuoksi ole tarpeen pyytää koskemattomuuden pidättämistä pöytäkirjan N:o 7 9 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdan nojalla. Parlamentti täsmensi lisäksi, ettei sen tehtävänä ole tulkita parlamentin jäsenten vapauksista annettuja kansallisia sääntöjä (N kohta).
- 58 Lopuksi parlamentti arvioi O–W kohdassa, onko pöytäkirjan N:o 7 9 artiklan ensimmäisen kohdan b alakohdassa tarkoitettu koskemattomuus pidätettävä. Se totesi tältä osin lähinnä, että kantajista on annettu muun muassa eurooppalainen pidätysmääräys, jonka laillisuuden kansalliset tuomioistuimet ovat vahvistaneet, ja että koskemattomuuden pidättämistä koskevien pyyntöjen tarkoituksena on mahdollistaa niiden täytäntöönpano (P kohta). Parlamentti katsoi, etteivät kantajia vastaan nostetut syytteet selvästikään liity millään tavalla heidän asemaansa Euroopan parlamentin jäsenenä vaan heidän aiempaan asemaansa Kataloniassa (T kohta), että tämä syyte koskee myös muita henkilöitä, joilla ei ole Euroopan parlamentin jäsenen asemaa (U kohta), ja ettei voida väittää, että kyseessä olevan rikosoikeudellisen menettelyn tarkoituksena olisi ollut vahingoittaa kantajien poliittista toimintaa Euroopan parlamentin jäsenenä (fumus persecutionis -tilanne), koska syytteenalaiset teot tapahtuivat ja kyseinen menettely pantiin vireille ajankohtana, jona kantajien asema Euroopan parlamentin jäsenenä oli vielä hypoteettinen (V ja W kohta). Parlamentti näin ollen pidätti pöytäkirjan N:o 7 9 artiklan ensimmäisen kohdan b alakohdassa tarkoitettua kantajien koskemattomuuden.
- 59 Aluksi on todettava, että edellä 51 kohdassa mainitun oikeuskäytännön mukaan se, ettei riidanalaisissa päätöksissä ole otettu kantaa kantajien kirjallisiin huomautuksiin, ei sellaisenaan ole omiaan osoittamaan, ettei parlamentti ole noudattanut perusteluvollisuutta. Tässä yhteydessä on korostettava, ettei kantajien esittämien perustelujen eikä asiakirjojen lukumäärän ja merkityksen voida katsoa muuttavan parlamentilla olevan perusteluvollisuuden laajuutta (ks. vastaavasti tuomio 1.7.2008, Chronopost ja La Poste v. UFEX ym., C-341/06 P ja C-342/06 P, EU:C:2008:375, 96 kohta).

- 60 Seuraavaksi on todettava kantajien ensinnäkin väittävän, ettei riidanalaisissa päätöksissä vastata heidän kirjallisiin huomautuksiinsa, jotka koskevat koskemattomuuden pidättämistä koskevien pyyntöjen perusteltavuutta, vaikka nämä huomautukset ovat suoraan ristiriidassa kyseisten päätösten perustelujen kanssa.
- 61 Tältä osin riidanalaisista päätöksistä, joiden sisältö on esitetty edellä 54–58 kohdassa, ilmenee, että niiden I kohta sisältää perusteet, joiden vuoksi parlamentti hylkäsi implisiittisesti kantajien väitteen, jonka mukaan koskemattomuuden pidättämistä koskevat pyynnöt oli jätettävä tutkimatta, koska Tribunal Supremo ei ollut toimivaltainen esittämään niitä. M ja N kohdassa parlamentti vastasi implisiittisesti myös väitteeseen, jonka mukaan parlamentti ei ollut antanut suostumusta Espanjassa toteutettavaan rikosoikeudelliseen menettelyyn. Vastaavasti F ja G kohdassa vastataan implisiittisesti kantajien väitteisiin, joilla pyritään riitauttamaan syytteiden asianmukaisuus syytteenalaisten tekojen perusteella. Muilta osin riidanalaisien päätösten O–W kohdassa esitetystä analyysistä ilmenee, että poliittista vainoa, kyseessä olevien tapausten poikkeuksellista luonnetta, tapahtumien ajallista kulkua, parlamentin moitteetonta toimintaa, erityisesti sen koskemattomuutta ja riippumattomuutta, koskemattomuuden pidättämisen suhteettomuutta käsiteltävän asian olosuhteissa ja kantajien mainitsemia eri ennakkotapauksia koskevat vastaväitteet hylättiin sillä perusteella, että *fumus persecutionis* -tilanne, eli sellaisten tosiseikkojen olemassaolo, jotka osoittavat, että kyseessä olevien syytteiden vireillepanon tarkoituksena on vahingoittaa parlamentin jäsenten ja siten parlamentin toimintaa, voidaan sulkea pois. Toisin kuin kantajat väittävät, syyt, jotka oikeuttavat tällaisen *fumus persecutionis* -tilanteen poissulkemisen, ilmenevät tältä osin riittävästi selvästi riidanalaisien päätösten T–V kohdasta.
- 62 Riidanalaisissa päätöksissä ei myöskään oteta nimenomaisesti kantaa kantajien mainitseman parlamentin työjärjestyksen 9 artiklan 7 kohdan (ks. edellä 44 kohta) soveltamiseen. Kyseisen kohdan mukaan oikeudellisten asioiden valiokunta voi poikkeuksellisesti ehdottaa, että koskemattomuuden pidättäminen koskisi ainoastaan syytteen käsittelyä ja että ennen lopullista tuomiota jäsentä ei saisi pidättää tai vangita eikä hän saisi joutua sellaisten toimenpiteiden kohteeksi, jotka estäisivät häntä hoitamasta edustajantoimeensa kuuluvia tehtäviä. Koska säädöksen perusteluja on arvioitava sen asiayhteyden perusteella (ks. edellä 51 kohta), se, että kantajien koskemattomuuden pidättämisen tarkoituksena oli jatkaa heidän eurooppalaisten pidätysmääräystensä täytäntöönpanoa, jotka oli annettu heitä vastaan aloitetun rikosoikeudellisen menettelyn jatkamiseksi, kuten erityisesti näiden päätösten B ja P kohdassa todetaan, auttaa kuitenkin ymmärtämään, miksi parlamentti ei soveltanut tätä artiklaa, jonka soveltaminen on sen sanamuodon mukaan lisäksi poikkeuksellista.
- 63 Toiseksi kantajat väittävät, ettei riidanalaisissa päätöksissä ole vastattu muun muassa heidän 16.11., 23.11. ja 24.11.2020 päivättyihin kirjallisiin huomautuksiinsa, jotka koskevat väitettyjä menettelyvirheitä, erityisesti sitä, että oikeudellisten asioiden valiokunnassa nimitettiin vain yksi esittelijä käsittelemään kolmea koskemattomuuden pidättämistä koskevaa pyyntöä, ja sitä, etteivät esittelijä ja valiokunnan puheenjohtaja olleet puolueettomia.
- 64 Aluksi on todettava, että parlamentin ja oikeudellisten asioiden valiokunnan sisäisissä säännöissä, joita sovelletaan parlamentaarisen koskemattomuuden pidättämistä koskevien pyyntöjen käsittelyyn, ei määrätä menettelystä, jolla voitaisiin riitauttaa kyseisen valiokunnan tekemä koskemattomuusasiasta vastaavan esittelijän nimittäminen tai sen kokouksen puheenjohtajuus, jossa virassa oleva puheenjohtaja käsittelee kyseistä asiaa.

- 65 Käsiteltävässä asiassa riidanalaisiin päätöksiin ei sisälly mitään nimenomaista vastausta tai viittausta kantajien väitteisiin, jotka koskevat edellä 63 kohdassa mainittuja väitettyjä menettelyvirheitä. Oikeudellisten asioiden valiokunta piti kantajien väittämiä menettelyvirheitä kuitenkin väistämättä perusteettomina, koska se pysytti kolmen koskemattomuuden pidättämistä koskevan pyynnön käsittelyn yhden ainoan esittelijän tehtävänä ja espanjalaisen puheenjohtajan oikeudellisten asioiden valiokunnan puheenjohtajana. Se, ettei parlamentti ole perustellut tällaista päätelmäänsä, ei kuitenkaan vaikuta niiden perustelujen selkeyteen, joiden nojalla parlamentti pidatti kantajien koskemattomuuden, eikä estä unionin yleistä tuomioistuinta tarkastelemasta kolmannen kanneperusteen yhteydessä tutkittavaa väitettyjen sääntöjenvastaisuuksien laillisuutta.
- 66 Jos kantajien tarkoituksena on väittää, että se, ettei parlamentti ole vastannut heidän pyyntöönsä saada käänös oikeudellisten asioiden valiokunnan jäsenille toimittamistaan asiakirjoista, vaikuttaa riidanalaisien päätösten perusteluihin, tällainen väite on lisäksi hylättävä. Parlamentin ja oikeudellisten asioiden valiokunnan sisäisissä säännöissä ei nimittäin määrätä asianomaisen jäsenen tai hänen edustajansa mahdollisuudesta pyytää käänöstä asiakirjasta, joka on esitetty koskemattomuuden pidättämistä koskevan pyynnön käsittelyn yhteydessä. Käänösyyntöön olemassaolo ei myöskään kuulu sellaisiin tosiseikkoihin ja oikeudellisiin seikkoihin, joilla on olennainen merkitys päätöksen systematiikan kannalta ja joihin parlamentin on otettava nimenomaisesti kantaa tässä päätöksessä.
- 67 Kolmanneksi se, ettei riidanalaisissa päätöksissä viitata millään tavoin perusoikeuskirjaan, erityisesti sen 52 artiklaan, kantajien tältä osin esittämistä väitteistä huolimatta, ei merkitse perustelujen puutteellisuutta. Parlamentti ei nimittäin yhtäältä ollut velvollinen vastaamaan kaikkiin kantajien väitteisiin (ks. edellä 51 kohta). Toisaalta kysymys siitä, ovatko riidanalaiset päätökset perusoikeuskirjan määräysten mukaisia, kuuluu niiden perusteltavuuden arviointiin, ja sitä tarkastellaan kantajien esittämien aineellisten kanneperusteiden yhteydessä.
- 68 Näin ollen on katsottava, että riidanalaisien päätösten ansiosta kantajat tietävät syyt, joiden vuoksi heidän koskemattomuutensa pidätettiin, ja toimivaltaisella tuomioistuimella on käytettävissään riittävät tiedot laillisuusvalvontaansa varten.
- 69 Ensimmäinen kanneperuste on näin ollen hylättävä perusteettomana.

Toinen kanneperuste, jonka mukaan kansallinen viranomainen, joka esitti kantajien koskemattomuuden pidättämistä koskevat pyynnöt ja välitti ne parlamentille, ei ole toimivaltainen

- 70 Kantajat väittävät, ettei parlamentti ole noudattanut velvollisuuttaan tarkistaa koskemattomuuden pidättämistä koskevat pyynnöt esittäneen kansallisen viranomaisen toimivalta.
- 71 Kantajat väittävät tässä yhteydessä, ettei Tribunal Supremo ollut toimivaltainen viranomainen esittämään heidän koskemattomuutensa pidättämistä koskevia pyyntöjä. He selittävät, että kyseinen tuomioistuin on katsonut, että vaikka missään säädöksessä ei nimenomaisesti anneta sille tällaista toimivaltaa Espanjan kuningaskunnasta valitun Euroopan parlamentin jäsenen osalta, se perustui pöytäkirjan N:o 7 9 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdan nojalla kansallisen lainsäädännön, nimittäin Espanjan perustuslain 71 §:n 3 momentin, jossa sille annettiin toimivalta tutkia, ratkaista ja esittää Espanjan parlamentin jäsenten koskemattomuuden pidättämistä koskeva pyyntö, analogiseen soveltamiseen. Kyseinen tuomioistuin katsoi myös, että tällainen analoginen soveltaminen on poissuljettu toisesta jäsenvaltiosta valittujen Euroopan

parlamentin jäsenten kohdalla ja että viimeksi mainittujen parlamentaarisen koskemattomuuden pidättämistä koskevan pyynnön esittäminen on alueellisesti toimivaltaisen espanjalaisen tuomioistuimen tehtävä. Kantajien mukaan tämä Tribunal Supremon tulkinta on virheellinen sekä perusoikeuskirjan 20, 21 ja 47 artiklan vastainen. Cour d'appel de Bruxelles (Brysselin ylioikeus, Belgia) ja Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokouksen perustama mielivaltaista vangitsemista käsittelevä työryhmä ovat jo todenneet Tribunal Supremon toimivallan puuttumisen. Kantajat toteavat vastauksessaan lisäksi, että Tribunal Supremon tulkinta on sitäkin hämmästyttävämpi, koska se perustuu pöytäkirjan N:o 7 9 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohtaan, jossa määrätyn etuuden tämä tuomioistuin kuitenkin epäilee heiltä. He muistuttavat, että Tribunal Supremo on järjestelmällisesti kieltäytynyt esittämästä tätä koskevaa ennakkoratkaisukysymystä unionin tuomioistuimelle.

- 72 Kantajat väittivät, ettei tämä Tribunal Supremon tulkinta, jonka perusta parlamentin oli tutkittava, sitonut parlamenttia. Kantajat katsovat, että vaikka tämä olisi näytetty toteen, sitä, että parlamentti on tutkinut kansallisten viranomaisten toimivaltaa riidanalaisissa päätöksissä mainitsematta jätettyjen Espanjan kuningaskunnan 11.6.2014 ja 30.9.2020 tekemien ilmoitusten perusteella, ei voida rinnastaa valvontaan, kun otetaan huomioon näiden ilmoitusten spekulatiivinen ja puhtaasti ohjeellinen luonne.
- 73 Koska parlamentti ei ole suorittanut tällaista valvontaa, se on kantajien mukaan rikkonut työjärjestyksensä 9 artiklan 1 kohtaa, luettuna pöytäkirjan N:o 7 9 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdan valossa, sekä perusoikeuskirjan 20, 21 ja 47 artiklaa, luettuina unionin oikeuden mukaisten yhdenvertaisen kohtelun periaatteen ja tehokkuusperiaatteen valossa.
- 74 Kantajat toteavat lisäksi, että rikosprosessilain 756 §:n mukaan koskemattomuuden pidättämistä koskeva pyyntö on tehtävä oikeusministeriön välityksellä, mikä ei toteutunut tässä tapauksessa.
- 75 Parlamentti ja Espanjan kuningaskunta kiistävät nämä argumentit.
- 76 Ensinnäkin siltä osin kuin on kyse viranomaisesta, jolla on toimivalta toimittaa parlamentille koskemattomuuden pidättämistä koskeva pyyntö, kantajat väittävät, kuten istunnossa vahvistettiin, että parlamentaarisen koskemattomuuden pidättämistä koskevat pyynnöt toimitti viranomainen, jolla ei ollut toimivaltaa. He täsmentävät, että rikosprosessilain 756 §:n mukaan tällaiset pyynnöt olisi pitänyt esittää oikeusministeriön välityksellä.
- 77 Tästä on todettava, että parlamentti on SEUT 232 artiklan mukaisen sisäistä organisointia koskevan toimivaltansa puitteissa päättänyt, kuten sen työjärjestyksen 9 artiklan 12 kohdasta ilmenee, että jäsenen koskemattomuuden pidättämistä koskevien pyyntöjen on oltava jäsenvaltioiden oikeusviranomaisten tai pysyvien edustustojen sille toimittamia, eikä tässä yhteydessä viitata kansalliseen oikeuteen. Tätä määräystä, jonka laillisuutta kantajat eivät ole kiistäneet, on noudatettu käsiteltävässä asiassa, koska Tribunal Supremon presidentti on toimittanut parlamentille koskemattomuuden pidättämistä koskevat pyynnöt, kuten riidanalaisien päätösten johdanto-osan ensimmäisessä luetelmakohdassa todetaan.
- 78 Edellä 76 kohdassa mainittu väite on siten hylättävä.
- 79 Toiseksi siltä osin kuin on kyse viranomaisesta, jolla on toimivalta esittää koskemattomuuden pidättämistä koskeva pyyntö, on todettava, että parlamentin työjärjestyksen 9 artiklan 1 kohdan mukaan puhemiehellä on velvollisuus ilmoittaa täysistunnossa ja lähettää asiasta vastaavaan valiokuntaan kaikki jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen hänelle osoittamat jäsenen

koskemattomuuden pidättämistä koskevat pyynnöt. Kyseisen työjärjestyksen 9 artiklan 8 kohdan mukaan asiasta vastaava parlamentin valiokunta voi tällaista pyyntöä käsitellessään antaa perustellun lausunnon kyseisen viranomaisen toimivallasta asiassa ja pyynnön käsiteltäväksi ottamisesta. Näiden määräysten nojalla parlamentin on varmistettava, että koskemattomuuden pidättämistä koskevan pyynnön esittänyt viranomainen on toimivaltainen.

- 80 Koska unionin oikeudessa ei ole oikeussääntöä, jossa määriteltäisiin viranomainen, joka on toimivaltainen pyytämään parlamentin jäsenen koskemattomuuden pidättämistä, kunkin jäsenvaltion on menettelyllisen itsemääräämisoikeutensa puitteissa nimettävä tämä viranomainen. Tällainen nimeäminen kuuluu siten yksinomaan kansallisen oikeuden alaan.
- 81 Tässä yhteydessä parlamentti pyysi kutakin jäsenvaltiota yksilöimään viranomaisen, jolla on toimivalta pyytää parlamentin jäsenen koskemattomuuden pidättämistä. Espanjan hallitus ilmoitti 11.6.2014 päivätyssä ilmoituksessa, jonka Espanjan kuningaskunnalla Euroopan unionissa oleva pysyvä edustaja osoitti parlamentin puhemiehelle, että koska Espanjan oikeudessa ei ole oikeussääntöä, jossa kyseinen viranomainen yksilöidään, voitiin katsoa pelkästään ohjeellisesti, että kyseessä oli sama viranomainen, joka oli toimivaltainen pyytämään espanjalaisten edustajainhuoneen ja senaatin jäsenten koskemattomuuden pidättämistä, nimittäin Tribunal Supremón presidentti.
- 82 Toisessa, 30.9.2020 päivätyssä ilmoituksessa Espanjan hallitus täsmensi, että Espanjan perustuslain 71 §:ssä (ks. edellä 45 kohta) ja oikeuslaitoksesta annetun lain 6/1985 (Ley Orgánica 6/1985 del Poder Judicial) 57 §:ssä Espanjan edustajainhuoneen ja senaatin jäseniä vastaan vireille pantavat rikosoikeudelliset menettelyt annetaan Tribunal Supremón käsiteltäväksi ja että tässä yhteydessä ja viimeaikaisten tapahtumien perusteella Tribunal Supremón rikosasioiden jaoston puheenjohtaja, joka toimii Tribunal Supremón presidentin välityksellä, on yksilöity viranomaiseksi, jolla on toimivalta pyytää Euroopan parlamentin jäsenen koskemattomuuden pidättämistä.
- 83 Käsiteltävässä asiassa parlamentti totesi riidanalaisten päätösten I kohdassa, että Espanjan oikeuden mukaan, sellaisena kuin kansalliset tuomioistuimet ovat sitä tulkinneet ja sellaisena kuin siitä on ilmoitettu parlamentille, Tribunal Supremo on toimivaltainen viranomainen pyytämään Euroopan parlamentin jäsenen koskemattomuuden pidättämistä.
- 84 Kantajat eivät kyseenalaista sitä, että 30.9.2020 tehty ilmoitus kuvastaa kansallisen oikeuskäytännön tilannetta, joka koskee sitä, mikä viranomainen on toimivaltainen pyytämään Espanjan kuningaskunnasta valitun parlamentin jäsenen koskemattomuuden pidättämistä. Tuomiot, joihin kantajat vetoavat ja joissa Tribunal Supremo toteaa, ettei sillä ole toimivaltaa pyytää parlamentin jäsenen koskemattomuuden pidättämistä, koskevat nimittäin sellaisia Euroopan parlamentin jäseniä, joita ei ole valittu Espanjan kuningaskunnasta. Kantajat väittävät sitä vastoin, ettei parlamentti ole suorittanut siltä tässä yhteydessä edellytettävää valvontaa täysimääräisesti ja että parlamentin olisi kantajien oikeudellisten asioiden valiokunnassa esittämien todisteiden perusteella pitänyt tutkia, onko tämä kansallinen oikeuskäytäntö unionin oikeuden ja erityisesti perusoikeuskirjan mukainen, varsinkin kun se perustuu pöytäkirjan N:o 7 9 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdan tulkintaan.
- 85 Tässä yhteydessä on muistutettava, että SEU 5 artiklan 1 kohdan ja SEU 13 artiklan 2 kohdan nojalla parlamentti toimii vain sille perussopimuksissa annetun toimivallan rajoissa. Missään unionin oikeussäännössä, etenkin pöytäkirjassa N:o 7, ei anneta parlamentille toimivaltaa arvioida, ovatko jäsenvaltioiden tekemät valinnat, jotka liittyvät koskemattomuuden pidättämistä

koskevan pyynnön esittämiseen toimivaltaisen viranomaisen määrittelyyn, unionin oikeuden mukaisia, sillä tämä on kansallisen oikeuden alaan kuuluva asia (ks. edellä 80 kohta). Kansallisten tuomioistuinten asiana on ratkaista tämä yhteensopivuus tarvittaessa sen jälkeen, kun unionin tuomioistuimelle on esitetty ennakkoratkaisupyyntö.

- 86 Seuraavaksi on todettava, ettei 19.12.2018 annettu tuomio Berlusconi ja Fininvest (C-219/17, EU:C:2018:1023), johon kantajat vetoavat, ole merkityksellinen käsiteltävän asian kannalta. Se koskee nimittäin kansallisten viranomaisten unionin toimen toteuttamiseen johtavien hallinnollisten menettelyjen yhteydessä tekemien menettelyn käynnistämistä, tutkintaa ja sitomatonta päätösehdotusta koskevien toimien tuomioistuinvalvontaa. Unionin tuomioistuin katsoi, että ainoastaan unionin tuomioistuimet ovat toimivaltaisia valvomaan lopullisen toimen laillisuutta, minkä yhteydessä tutkitaan sellaiset menettelyn kuluessa toteutettujen toimien laillisuuteen mahdollisesti liittyvät mahdolliset virheet, jotka voivat vaikuttaa tämän lopullisen päätöksen pätevyyteen (tuomio 19.12.2018, Berlusconi ja Fininvest, C-219/17, EU:C:2018:1023, 43 ja 44 kohta). Riidanalaiset koskemattomuuden pidättämistä koskevat pyynnot liittyvät kuitenkin kansalliseen rikosoikeudelliseen menettelyyn, jossa toimivaltaisella kansallisella tuomioistuimella on lopullinen päätösvalta. Ne eivät siis ole kyseisessä tuomiossa tarkoitettuja kansallisten viranomaisten unionin toimen toteuttamiseen johtavien hallinnollisten menettelyjen yhteydessä tekemiä tutkintaa, menettelyn käynnistämistä tai sitomatonta päätösehdotusta koskevia toimia, joiden lainmukaisuuden valvonta on parlamentin ja tarvittaessa unionin yleisen tuomioistuimen tehtävä. Kantajat ovat lisäksi riitauttaneet heidän koskemattomuutensa pidättämistä koskevien pyyntöjen lainmukaisuuden espanjalaisissa tuomioistuimissa.
- 87 Myöskään 17.5.1972 annettu tuomio Meinhardt v. komissio (24/71, EU:C:1972:37) ja 5.5.2021 annettu tuomio Falqui v. parlamentti (T-695/19, ei julkaistu, valitus vireillä, EU:T:2021:242), joihin kantajat vetoavat, eivät ole merkityksellisiä käsiteltävässä asiassa. Näissä asioissa on nimittäin kyse tilanteista, joissa unionin toimielin panee täytäntöön kansallista lainsäädäntöä, johon unionin oikeudessa viitataan. Näin ei ole parlamentin kohdalla, kun se päättää parlamentaarisen koskemattomuuden pidättämistä koskevasta pyynnöstä ja tarkistaa, onko toimivaltainen kansallinen viranomainen saattanut asian sen käsiteltäväksi.
- 88 Kantajat eivät voi siten perustellusti väittää, että parlamentin olisi pitänyt arvioida, onko Espanjan oikeuskäytäntö, joka koskee viranomaista, jolla on toimivalta pyytää Espanjan kuningaskunnasta valitun Euroopan parlamentin jäsenen koskemattomuuden pidättämistä, unionin oikeuden mukainen.
- 89 Toinen kanneperuste on näin ollen hylättävä perusteettomana.

Viides kanneperuste, jonka mukaan oikeusvarmuuden ja vilpittömän yhteistyön periaatteita, tehokasta oikeussuojaa koskevaa oikeutta sekä puolustautumisoikeuksia on loukattu riidanalaisten päätösten epäselvyyden vuoksi

- 90 Kantajat väittävät, että oikeusvarmuuden periaatetta on loukattu, koska riidanalaisten päätösten ulottuvuus on epäselvä, minkä vuoksi heidän oikeuttaan tehokkaaseen oikeussuojaan ja puolustautumisoikeuksiaan sekä parlamentin ja jäsenvaltioiden lojaalin yhteistyön periaatetta on loukattu.
- 91 Viides kanneperuste perustuu lähinnä kahteen väitteeseen siltä osin kuin se koskee oikeusvarmuuden periaatteen loukkaamista. Ensimmäinen väite koskee sitä, että riidanalaisissa päätöksissä ei täsmennetä, onko niiden ulottuvuus rajattava eurooppalaisten pidätysmääräysten

täytäntöönpanomenettelyihin, jotka ovat vireillä koskemattomuuden pidättämistä koskevien pyyntöjen tekohetkellä, eli Belgiassa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa käytäviin menettelyihin. Toinen väite koskee sitä, että parlamentti pidätti ensimmäistä kertaa ainoastaan pöytäkirjan N:o 7 9 artiklan ensimmäisen kohdan b alakohdassa tarkoitetun koskemattomuuden täsmentämättä, miten tämä koskemattomuuden pidättäminen liittyy kyseisen pöytäkirjan 9 artiklan toisessa kohdassa tarkoitetun koskemattomuuden säilyttämiseen.

92 Parlamentti ja Espanjan kuningaskunta kiistävät nämä argumentit.

93 Aluksi on muistutettava, että oikeusvarmuuden periaatteella, joka on unionin oikeuden peruseriaate, pyritään takaamaan unionin oikeuden soveltamisalaan kuuluvien tilanteiden ja oikeudellisten suhteiden ennakoitavuus. Se edellyttää erityisesti, että kaikki unionin toimielinten toteuttamat toimet ovat selkeitä ja täsmällisiä, jotta ne henkilöt, joita asia koskee, voivat saada selville tarkasti niistä johtuvat oikeudet ja velvollisuudet sekä ryhtyä niiden johdosta asianmukaisiin toimenpiteisiin (ks. tuomio 10.4.2014, Areva ym. v. komissio, C-247/11 P ja C-253/11 P, EU:C:2014:257, 128 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 7.3.2018, Gollnisch v. parlamentti, T-624/16, ei julkaistu, EU:T:2018:121, 129 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

– Ensimmäinen väite, joka koskee riidanalaisten päätösten epäselvyyttä koskemattomuuden pidättämiseen liittyvien menettelyjen osalta

94 Kantajat väittävät, että riidanalaiset päätökset ovat epäselviä, koska niissä ei täsmennetä, mitä menettelyjä koskemattomuuden pidättämiseen liittyy. Kantajat katsovat, että koska heidän koskemattomuutensa pidättämistä pyydettiin, jotta tuolloin vireillä olleiden eurooppalaisten pidätysmääräysten täytäntöönpanoa voitiin jatkaa, riidanalaisilla päätöksillä voidaan sallia ainoastaan tämän täytäntöönpanon jatkaminen Belgiassa ensimmäisen ja toisen kantajan osalta ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa kolmannen kantajan osalta, mutta ei näiden pidätysmääräysten täytäntöönpanoa missään muussa jäsenvaltiossa. He päättelevät tästä, että koska Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset ovat luopuneet kolmannelta kantajasta annetun eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta, kanteesta ei ole tarpeen enää lausua siltä osin kuin se on kolmannen kantajan nostama.

95 Aluksi on todettava, että riidanalaisten päätösten päätösoosan 1 kohdan mukaan kyseisillä päätöksillä poistetaan pöytäkirjan N:o 7 9 artiklan ensimmäisen kohdan b alakohdassa tarkoitettu kantajien koskemattomuus, nimittäin koskemattomuus, joka myönnetään minkä tahansa muun jäsenvaltion kuin Espanjan kuningaskunnan alueella ilman minkäänlaista näiden valtioiden valintaa.

96 Seuraavaksi on muistutettava, että riidanalaiset päätökset perustuvat kantajien koskemattomuuden pidättämistä koskeviin pyyntöihin, jotka on tehty 10.1.2020 (ensimmäinen ja toinen kantaja) ja 4.2.2020 (kolmas kantaja) päivätyillä kahdella Tribunal Supremon rikosasioiden jaoston tutkintatuomarin määräyksellä. Näihin määräyksiin sisältyvässä tosiseikkojen tiivistelmässä esitetään muun muassa ote 10.1.2020 (kaksi ensimmäistä kantajaa) ja 3.2.2020 (kolmas kantaja) annetuista määräyksistä, joilla Tribunal Supremon rikosasioiden jaoston tutkintatuomari hylkäsi valitukset, jotka oli tehty 14.10. ja 4.11.2019 annetuista määräyksistä, joilla annettiin kantajia koskevat pidätysmääräykset. Tässä otteessa todetaan muun muassa, että koskemattomuuden pidättämistä koskevien pyyntöjen tarkoituksena on varmistaa, että eurooppalaisten pidätysmääräysten täytäntöönpanoa voidaan ”jatkaa”. Tämä toteamus toistetaan riidanalaisten päätösten P kohdassa. Edellä mainittujen 10.1.2020 ja 4.2.2020 annettujen

määräysten perusteluissa todetaan erityisesti, että pöytäkirjan N:o 7 9 artiklan ensimmäisen kohdan b alakohdassa tarkoitettua kantajien koskemattomuuden pidättämistä pyydetään, koska koskemattomuus estää kantajia vastaan annettujen eurooppalaisten pidätysmääräysten täytäntöönpanon. Lisäksi mainitaan, että koskemattomuuden pidättäminen helpottaa syytteen käsittelyä. Tässä yhteydessä kantajat eivät voi perustellusti väittää, että koskemattomuuden pidättämistä koskevilla pyynnöillä pyrittiin yksinomaan mahdollistamaan eurooppalaisten pidätysmääräysten täytäntöönpano Belgiassa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

97 Näin ollen kantajat eivät voi perustellusti väittää, että riidanalaiset päätökset, luettuina erikseen tai yhdessä koskemattomuuden pidättämistä koskevien pyyntöjen kanssa, eivät ole selkeitä niiden menettelyjen osalta, joiden perusteella koskemattomuus pidätettiin. Ensimmäinen väite on siten hylättävä.

– *Toinen väite, joka koskee riidanalaisien päätösten epäselvyyttä niiden toimenpiteiden luonteen osalta, joita voidaan toteuttaa eurooppalaisten pidätysmääräysten täytäntöönpanon yhteydessä*

98 Kantajien mukaan riidanalaiset päätökset eivät ole selkeitä niiden täsmällisten toimenpiteiden osalta, joita voitaisiin toteuttaa eurooppalaisten pidätysmääräysten täytäntöönpanomenettelyjen yhteydessä. He väittävät, ettei näillä päätöksillä pitäisi voida rajoittaa heidän vapauttaan, koska heillä on edelleen pöytäkirjan N:o 7 9 artiklan toisessa kohdassa tarkoitettu koskemattomuus, toisin kuin Espanjan kuningaskunta väittää. Tätä koskevat parlamentin, Espanjan kuningaskunnan ja Italian täytäntöönpanoviranomaisten erilaiset tulkinnat vahvistavat kantajien mielestä tämän epäselvyyden. Kantajat korostavat myös, että riidanalaiset päätökset, joissa parlamentti pidättää pöytäkirjan N:o 7 9 artiklan ensimmäisen kohdan b alakohdan mukaisen koskemattomuuden ottamatta kantaa kyseisen pöytäkirjan 9 artiklan toisessa kohdassa tarkoitetun koskemattomuuden kohtaloon, ovat ennennäkemättömiä, mikä aiheuttaa täydellisen oikeudellisen epävarmuuden.

99 Aluksi on muistutettava, että pöytäkirjassa N:o 7 unionille tunnustetut erioikeudet ja vapaudet ovat luonteeltaan toiminnallisia siltä osin kuin niillä pyritään estämään, että unionin toimintaa ja riippumattomuutta haitattaisiin, mikä merkitsee erityisesti sitä, että erioikeudet ja vapaudet on myönnetty ainoastaan unionin edun vuoksi (ks. vastaavasti määräys 29.3.2012, Gollnisch v. parlamentti, C-569/11 P(R), ei julkaistu, EU:C:2012:199, 29 kohta ja tuomio 30.11.2021, LR Ğeneralprokuratūra, C-3/20, EU:C:2021:969, 57 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Koskemattomuudella pyritään erityisesti varmistamaan parlamentille kattava ja tehokas suoja seikoilta, jotka haittaavat tai voivat loukata sen moitteetonta toimintaa tai riippumattomuutta (ks. tuomio 19.12.2019, Junqueras Vies, C-502/19, EU:C:2019:1115, 82 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Euroopan parlamentin on siis toimivaltaansa käyttäessään varmistettava tämän koskemattomuuden tehokkuus (tuomio 19.3.2010, Gollnisch v. parlamentti, T-42/06, EU:T:2010:102, 107 kohta). Tätä varten parlamentin on työjärjestyksensä 5 artiklan 2 kohdan, luettuna yhdessä 6 artiklan kanssa (ks. edellä 42 ja 43 kohta), mukaisesti koskemattomuuden pidättämistä koskevaa pyyntöä käsitellessään pyrittävä säilyttämään täysivaltaisuutensa demokraattisena lainsäädäntöelimenä ja varmistamaan jäsentensä riippumattomuus heidän hoitaessaan tehtäviään.

100 Seuraavaksi on todettava, että kun parlamentin käsiteltäväksi on saatettu sen jäsenen koskemattomuuden pidättämistä koskeva pyyntö, sen on arvioitava kyseisen jäsenen tilannetta pyynnön taustalla olevien tosiseikkojen perusteella sen jälkeen, kun sekä jäsenvaltio että asianomainen jäsen ovat tarvittaessa antaneet sille tietoja parlamentin työjärjestyksen 9 artiklan 5 ja 6 kohdan mukaisesti. Tältä osin parlamentin on ensin selvitettävä, voidaanko näihin

tosiseikkoihin soveltaa erityismääräyksenä pöytäkirjan N:o 7 8 artiklaa. Jos tähän vastataan myöntävästi, parlamentin on todettava, ettei koskemattomuutta voida pidättää. Vain siinä tapauksessa, että kyseinen toimielin päätyy kielteiseen tulokseen, sen on toiseksi tarkistettava, sovelletaanko asianomaiseen jäseneseen kyseisen pöytäkirjan 9 artiklassa tarkoitettua koskemattomuutta kyseessä olevien tosiseikkojen osalta, ja jos näin on, päätettävä, onko tämä koskemattomuus pidätettävä pöytäkirjan N:o 7 9 artiklan kolmannen kohdan perusteella (määräys 12.11.2020, Jalkh v. parlamentti, C-792/18 P ja C-793/18 P, ei julkaistu, EU:C:2020:911, 33 kohta ja tuomio 17.1.2013, Gollnisch v. parlamentti, T-346/11 ja T-347/11, EU:T:2013:23, 46 ja 47 kohta).

- 101 Käsiteltävässä asiassa parlamentti totesi riidanalaisten päätösten A kohdassa, että koskemattomuuden pidättämistä koskeva pyyntö perustui pöytäkirjan N:o 7 9 artiklan ensimmäisen kohdan b alakohtaan.
- 102 Parlamentti tutki edellä 100 kohdassa kuvatun menettelyn mukaisesti, kuuluivatko teot, joista kantajia syytetään kyseessä olevassa rikosoikeudellisessa menettelyssä, pöytäkirjan N:o 7 8 artiklan soveltamisalaan, ja päättyi riidanalaisten päätösten J kohdassa kielteiseen tulokseen.
- 103 Seuraavaksi pöytäkirjan N:o 7 9 artiklan osalta, erityisesti siltä osin kuin koskemattomuuden pidättämistä koskevalla pyynnöllä pyrittiin poistamaan este sille, että jokin muu jäsenvaltio kuin Espanjan kuningaskunta pidättäisi kantajat, jotta heidät voitaisiin luovuttaa Espanjan kuningaskunnalle ja kyseessä olevaa rikosoikeudellista menettelyä voitaisiin jatkaa, parlamentti piti mainitun pöytäkirjan 9 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdassa tarkoitettua koskemattomuutta mahdollisena. Se totesi riidanalaisten päätösten M kohdassa, että koskemattomuuden pidättämistä koskevien pyyntöjen mukaan Espanjan perustuslain 71 §:ssä ei edellytetä parlamentin suostumusta rikosoikeudellisen menettelyn jatkamiseen syytteen esittämisen jälkeen parlamentin jäsenen aseman saanutta vastaan ja ettei sen vuoksi ole tarpeen pyytää kyseisessä pöytäkirjan määräyksessä tarkoitettua koskemattomuuden pidättämistä. Parlamentti totesi N kohdassa lisäksi, ettei sen tehtävänä ole tulkita parlamentin jäsenten vapauksista annettuja kansallisia sääntöjä. Kuten parlamentti vahvisti istunnossa, se pani tässä yhteydessä merkille, että pöytäkirjan N:o 7 9 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdassa olevan viittauksen nojalla sovellettavan Espanjan oikeuden, sellaisena kuin Espanjan tuomioistuimet ovat sitä tulkinneet, mukaan kantajilla ei ollut kyseessä olevien tosiseikkojen perusteella koskemattomuutta.
- 104 Lopuksi parlamentti tutki riidanalaisten päätösten O kohdasta alkaen, onko pöytäkirjan N:o 7 9 artiklan ensimmäisen kohdan b alakohdassa tarkoitettu koskemattomuus pidätettävä sille esitetyn pyynnön mukaisesti. Se totesi päätösoosan 1 kohdassa, että näin on tehtävä.
- 105 Koska parlamentin on koskemattomuutta koskevien toimivaltuuksien puitteissa varmistettava niiden tehokkuus, riidanalaisista päätöksistä ilmenee implisiittisesti mutta väistämättä, että parlamentin mielestä ainoastaan pöytäkirjan N:o 7 9 artiklan ensimmäisen kohdan b alakohdassa tarkoitettu koskemattomuus oli esteenä kantajien pidättämiselle ja heidän luovuttamiselleen Espanjan viranomaisille riidanalaisten eurooppalaisten pidätysmääräysten nojalla ja että tämä koskemattomuus oli pidätettävä.
- 106 Toisin kuin kantajat väittävät, se, ettei riidanalaisissa päätöksissä mainita mitään pöytäkirjan N:o 7 9 artiklan toisessa kohdassa tarkoitettua koskemattomuudesta, ei tee niistä epäselviä. Yhtäältä parlamentin nykyisessä käytännössä istuntokausi nimittäin jatkuu ensimmäisen

istunnon avaamisesta sen päättymiseen, joka tapahtuu samaan aikaan seuraavien vaalien jälkeisen ensimmäisen istunnon avaamisen kanssa. Pöytäkirjan nro 7 9 artiklan ensimmäisessä kohdassa määrätty koskemattomuus, jota sovelletaan parlamentin istuntojen ajan, koskee siten parlamentin jäseniä koko heidän toimikautensa ajan (ks. vastaavasti julkisasiamies Szpunarin ratkaisuehdotus Junqueras Vies, C-502/19, EU:C:2019:958, 83 kohta). Toisaalta siltä osin kuin sillä taataan kullekin parlamentin jäsenelle mahdollisuus matkustaa esteittä uuden vaalikauden ensimmäiseen istuntoon ja täyttää tarvittavat muodollisuudet voidakseen ryhtyä hoitamaan edustajantointaan (ks. vastaavasti tuomio 19.12.2019, Junqueras Vies, C-502/19, EU:C:2019:1115, 85 ja 86 kohta), pöytäkirjan N:o 7 9 artiklan toisessa kohdassa tarkoitettu koskemattomuus ei ollut kyseessä käsiteltävässä asiassa, koska Espanjan toimivaltaiset viranomaiset olivat kantajien koskemattomuuden pidättämistä pyytäessään tunnustaneet kantajien aseman parlamentin jäseninä ja koska kantajat hoitivat edustajantointaan.

107 Kun otetaan huomioon edellä 106 kohdassa mainitut seikat, käsiteltävän asian olosuhteissa ja parlamentin tämän oikeudenkäyntimenettelyn ja välitoimimenettelyjen aikana esittämistä väitteistä riippumatta pöytäkirjan N:o 7 9 artiklan toisessa kohdassa ei annettu kantajille mitään muuta suojaa kuin se, jota heihin sovellettiin pöytäkirjan N:o 7 9 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla.

108 Toinen väite on siten hylättävä.

109 Viides kanneperuste on näin ollen hylättävä siltä osin kuin se perustuu oikeusvarmuuden periaatteen loukkaamiseen, ja viides kanneperuste on hylättävä kokonaisuudessaan siltä osin kuin väitteet, jotka koskevat lojaalin yhteistyön periaatteen, tehokkaan oikeussuojan periaatteen ja puolustautumisoikeuksien loukkaamista, perustuvat yksinomaan oikeusvarmuuden periaatteen loukkaamiseen.

Kuudes kanneperuste siltä osin kuin se koskee SEUT 343 artiklan, pöytäkirjan N:o 7 9 artiklan ja parlamentin työjärjestyksen 5 artiklan 2 kohdan rikkomista sekä kantajien tiettyjen perusoikeuksien loukkaamista

110 Kuudennessa kanneperusteessaan kantajat väittävät muun muassa, että riidanalaiset päätökset on tehty niiden määräysten vastaisesti, jotka koskevat parlamentin oikeutta pidättää parlamentaarinen koskemattomuus, nimittäin yhtäältä SEUT 343 artiklan, pöytäkirjan N:o 7 9 artiklan ja parlamentin työjärjestyksen 5 artiklan 2 kohdan sekä toisaalta tiettyjen perusoikeuskirjan määräysten vastaisesti.

111 Parlamentti ja Espanjan kuningaskunta kiistävät nämä kantajien argumentit.

112 Aluksi on muistutettava, että pöytäkirjan N:o 7 9 artiklan kolmannessa kohdassa määrätään, että "[koskemattomuus] – – [ei] estä Euroopan parlamenttia käyttämästä oikeuttaan pidättää koskemattomuuden yhden jäsenen osalta", mutta siinä ei täsmennetä, millä edellytyksillä parlamentin on arvioitava, onko koskemattomuus pidätettävä vai ei. Parlamentilla on siten laaja harkintavalta sen osalta, minkä suuntaisen päätöksen se aikoo tehdä koskemattomuuden pidättämistä koskevan pyynnön johdosta, koska tällainen päätös on luonteeltaan poliittinen (ks. vastaavasti tuomio 17.1.2013, Gollnisch v. parlamentti, T-346/11 ja T-347/11, EU:T:2013:23, 59 kohta ja tuomio 12.2.2020, Bilde v. parlamentti, T-248/19, ei julkaistu, EU:T:2020:46, 19 kohta).

- 113 Parlamentin työjärjestyksen 6 artiklan 1 kohdassa määrätään tältä osin, että ”kaikki koskemattomuuden pidättämistä koskevat pyynnöt arvioidaan Euroopan unionin erioikeuksista ja vapauksista tehdyssä pöytäkirjassa N:o 7 olevan 7, 8 ja 9 artiklan ja työjärjestyksen 5 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen periaatteiden mukaisesti”. Jälkimmäisen määräyksen mukaan ”erioikeuksia ja vapauksia koskevaa toimivaltaa käyttäessään parlamentti pyrkii säilyttämään täysivaltaisuutensa demokraattisena lainsäädäntöelimenä ja varmistamaan jäsentensä riippumattomuuden heidän hoitaessaan tehtäviään”.
- 114 Missään muussa määräyksessä ei määrätä koskemattomuuden pidättämistä koskevien pyyntöjen käsittelyn aineellisista edellytyksistä. Tässä yhteydessä valiokunta, jonka tehtävänä on tutkia parlamentaarisen koskemattomuuden pidättämistä koskevat pyynnöt ja parlamentin työjärjestyksen 9 artiklan 4 kohdan nojalla esittää parlamentille perusteltu päätösehdotus (ks. edellä 44 kohta), on laatinut jäsenilleen erilaisia ilmoituksia, joissa yksilöidään periaatteet, joita se aikoi noudattaa koskemattomuusasioissa. Viimeisin niistä on oikeudellisten asioiden valiokunnan jäsenille 19.11.2019 annettu ilmoitus koskemattomuuteen liittyviä tapauksia koskevista periaatteista (jäljempänä ilmoitus nro 11/2019). Kyseisen ilmoituksen 41–44 kohdassa todetaan lähinnä, että kun parlamentin käsiteltäväksi on saatettu koskemattomuuden pidättämistä koskeva pyyntö sellaisten tekojen perusteella, jotka eivät kuulu pöytäkirjan N:o 7 8 artiklassa tarkoitettun koskemattomuuden piiriin vaan kyseisen pöytäkirjan 9 artiklassa tarkoitettun koskemattomuuden piiriin, se pidättää koskemattomuuden, ellei se katso, että kyseessä on *fumus persecutionis* -tilanne, eli ellei osoittaudu, että kansallisten syytetoimien tarkoituksena on vahingoittaa parlamentin jäsenen poliittista toimintaa ja siten parlamentin riippumattomuutta. Parlamentti vahvisti kirjelmässään, että tämä ilmoitus heijastaa koskemattomuuden pidättämistä koskevan pyynnön käsittelyssä tosiasiallisesti noudatettua käytäntöä.
- 115 Lisäksi on muistutettava, että pöytäkirjassa N:o 7 unionille tunnustetut erioikeudet ja vapaudet ovat luonteeltaan toiminnallisia siltä osin kuin niillä pyritään estämään, että unionin toimintaa ja riippumattomuutta haitattaisiin, mikä merkitsee erityisesti sitä, että erioikeudet ja vapaudet on myönnetty ainoastaan unionin edun vuoksi (ks. edellä 99 kohta).
- 116 Tarkasteltaessa sitä, miten unionin yleinen tuomioistuin valvoo parlamentin koskemattomuuden pidättämistä koskevan pyynnön perusteella tekemiä päätöksiä, oikeuskäytännöstä ilmenee, että unionin tuomioistuinten tehtävänä on valvoa, että menettelysäännöksiä on noudatettu, että toimielimen huomioon ottamat tosiseikat pitävät asiallisesti paikkansa, ettei näitä tosiseikkoja ole arvioitu ilmeisen virheellisesti ja ettei harkintavaltaa ole käytetty väärin (ks. tuomio 17.1.2013, Gollnisch v. parlamentti, T-346/11 ja T-347/11, EU:T:2013:23, 60 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 1.12.2021, Jalkh v. parlamentti, T-230/21, ei julkaistu, EU:T:2021:848, 24 kohta).

– SEUT 343 artiklan, pöytäkirjan N:o 7 9 artiklan ja parlamentin työjärjestyksen 5 artiklan 2 kohdan väitetty rikkominen

- 117 Kantajat väittävät, ettei parlamentti noudattanut SEUT 343 artiklasta, pöytäkirjan N:o 7 9 artiklasta ja parlamentin työjärjestyksen 5 artiklan 2 kohdasta johtuvia rajoja, jotka koskevat sen oikeutta pidättää koskemattomuus.
- 118 Kantajat väittävät ensinnäkin, ettei parlamentti edellä 117 kohdassa mainittujen määräysten, erityisesti työjärjestyksensä 5 artiklan 2 kohdan, vastaisesti tutkinut, voisiko heidän koskemattomuutensa pidättäminen vahingoittaa unionin etua ja erityisesti parlamentin koskemattomuutta tai riippumattomuutta. Parlamentti ei siis ottanut huomioon

koskemattomuuden pidättämisen mahdollisia seurauksia heidän parlamentaarisen edustajantoimensa hoitamiseen, vaikka se saattoi johtaa heidän pidättämiseensä ja tutkintavankeuteensa.

- 119 Tästä on todettava, että parlamentti on oikeudellisten asioiden valiokunnan välityksellä määritellyt periaatteet, joita se aikoo noudattaa määrittäessään, loukkaako koskemattomuuden pidättäminen sen riippumattomuutta tai koskemattomuutta. Se sovelsi siksi *fumus persecutionis* -kriteeriä, koska pöytäkirjan N:o 7 9 artiklassa tarkoitettu koskemattomuus pidätetään, jos parlamentti katsoo, ettei ole näyttöä siitä, että kyseistä jäsentä vastaan on pantu vireille oikeudenkäyntimenettely hänen toimintansa ja siten parlamentin poliittisen toiminnan vahingoittamiseksi. Parlamentti ilmoitti menettelyn aikana, että tämän kriteerin määrittelyssä oli otettu huomioon sekä sen riippumattomuuden ja moitteettoman toiminnan turvaamista koskeva tavoite että SEU 4 artiklan 3 kohdassa vahvistetun vilpittömän yhteistyön periaatteen, jonka mukaan unioni ja jäsenvaltiot kunnioittavat ja avustavat toisiaan perussopimuksista johtuvia tehtäviä täyttäessään, välttämätön noudattaminen.
- 120 Tästä seuraa, että sulkiessaan pois *fumus persecutionis* -tilanteen parlamentti katsoi väistämättä, ettei kantajien koskemattomuuden pidättäminen vahingoittaisi parlamentin etua, etenkin sen moitteetonta toimintaa ja riippumattomuutta.
- 121 Kantajien mukaan tällainen päätelmä on virheellinen, koska riidanalaisilla päätöksillä riistetään kantajilta heidän tehtäviensä hoitamisen kannalta välttämätön koskemattomuus SEUT 343 artiklan vastaisesti, kun otetaan huomioon, että heiltä saatetaan riistää vapaus Espanjan viranomaisille luovuttamisen seurauksena, minkä vuoksi he eivät voisi hoitaa edustajantointaan.
- 122 Tällainen väite johtuu kuitenkin siitä, että parlamentin jäsenten koskemattomuus, jolla on varmistettava, että parlamentti voi hoitaa tehtäviään, ja parlamentin oikeus pidättää parlamentaarinen koskemattomuus pöytäkirjan N:o 7 9 artiklan kolmannen kohdan nojalla sekoitetaan keskenään. Kuten unionin tuomioistuimien totesi 19.12.2019 antamassaan tuomiossa *Junqueras Vies* (C-502/19, EU:C:2019:1115, 76 kohta), vaikka unionilla ja erityisesti sen toimielinten jäsenillä on SEUT 343 artiklan nojalla oltava ne vapaudet, jotka ovat tarpeen unionin tehtävien toteuttamiseksi, tätä määräystä ei voida tulkita siten, ettei parlamentin jäsenen koskemattomuutta voida koskaan pidättää, jos sen menettelyn jatkaminen, jonka osalta koskemattomuuden pidättäminen on pyydetty, saattaisi haitata hänen edustajantoimensa hoitamista tai jopa johtaa tämän menettelyn päättyessä hänen edustajantoimensa menettämiseen. Tällainen tulkinta merkitsisi sitä, että pöytäkirjan N:o 7 9 artiklan kolmas kohta menettäisi kaiken tehokkaan vaikutuksensa.
- 123 Toiseksi kantajat väittävät, että riidanalaiset päätökset on tehty pöytäkirjan N:o 7 9 artiklan ensimmäisessä ja toisessa kohdassa määrättyjen vapauksien vastaisesti.
- 124 Kantajat väittävät ensinnäkin, että riidanalaisilla päätöksillä rikotaan pöytäkirjan N:o 7 9 artiklan ensimmäisen kohdan a ja b alakohtaa siltä osin kuin päätöksillä pyritään mahdollistamaan näitä määräyksiä räikeästi rikkomalla annettujen kansallisten ja eurooppalaisten pidätysmääräysten täytäntöönpano.
- 125 Aluksi on huomautettava, että – kuten edellä 100 kohdassa todettiin – parlamentin on koskemattomuuden pidättäminen koskevaa pyyntöä tutkiessaan tarkistettava, sovelletaanko asianomaiseen jäseneseen pöytäkirjan 9 artiklassa tarkoitettua koskemattomuutta, ja jos

- sovelletaan, päätettävä, onko tämä koskemattomuus pidätettävä pöytäkirjan N:o 7 9 artiklan kolmannen kohdan perusteella. Parlamentti soveltaa tässä yhteydessä fumus persecutionis -kriteeriä.
- 126 Parlamentin tehtävänä ei sitä vastoin ole arvioida oikeusviranomaisten kyseessä olevan menettelyn aikana toteuttamien toimien laillisuutta, koska tämä kysymys kuuluu yksinomaan kansallisten viranomaisten toimivaltaan.
- 127 Parlamentin tehtävänä ei siis ollut koskemattomuuden pidättämistä koskevan pyynnön käsittelyn yhteydessä ottaa kantaa kyseessä olevassa rikosoikeudellisessa menettelyssä annettujen kansallisten ja eurooppalaisten pidätysmääräysten laillisuuteen. Lisäksi on täsmennettävä, että toisin kuin kantajat väittävät, riidanalaiset päätökset eivät vaikuta näiden pidätysmääräysten vahvistamiseen tai laillistamiseen.
- 128 Toiseksi kantajat väittävät, että riidanalaiset päätökset perustuvat virheellisesti siihen toteamukseen, ettei heillä ole pöytäkirjan N:o 7 9 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdan mukaista koskemattomuutta. Kantajat väittävät lähinnä, että Espanjan oikeuden, johon kyseisessä artiklassa viitataan, mukaan henkilöllä, jota vastaan on nostettu syyte ennen kuin hän on saanut Espanjan parlamentin jäsenen aseman, on koskemattomuus. Väitteensä tueksi he viittaavat Espanjan perustuslain 71 §:n 2 momenttiin, rikosprosessilain 751 §:n 2 momenttiin ja 753 §:ään sekä senaatin työjärjestyksen 22 §:n 1 momenttiin.
- 129 Edellä 103 kohdassa todettiin jo tältä osin, että parlamentti pani merkille, että pöytäkirjan N:o 7 9 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdassa olevan viittauksen nojalla sovellettavan Espanjan oikeuden, sellaisena kuin Espanjan tuomioistuimet ovat sitä tulkinneet ja jota parlamentti ei ole suostunut tulkitsemaan, mukaan kantajilla ei ollut kyseessä olevien tosiseikkojen perusteella koskemattomuutta. Parlamentti totesi istunnossa, ettei sillä ollut koskemattomuuden pidättämistä koskevien pyyntöjen esitutkintavaiheessa hallussaan mitään sellaista näyttöä, jonka perusteella olisi voitu kyseenalaistaa se, ettei kantajilla ollut kansallisen oikeuskäytännön perusteella pöytäkirjan N:o 7 9 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdassa tarkoitettua koskemattomuutta, ja että se olisi muussa tapauksessa pyytänyt Espanjan viranomaisilta selvitystä.
- 130 Koska parlamentin jäsenten koskemattomuuden laajuus ja sisältö määritetään pöytäkirjan N:o 7 9 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdan mukaan heidän kotivaltionsa alueella eri kansallisissa oikeusjärjestyksissä, joihin kyseisessä määräyksessä viitataan (ks. vastaavasti tuomio 19.3.2010, Gollnisch v. parlamentti, T-42/06, EU:T:2010:102, 106 kohta), kantajat eivät voi perustellusti väittää, että parlamentti teki oikeudellisen virheen, kun se viittasi kansalliseen oikeuteen, sellaisena kuin kansalliset tuomioistuimet ovat sitä tulkinneet.
- 131 Vaikka kantajat vetoavat useisiin kansallisen oikeuden säännöksiin, he eivät ole osoittaneet, että parlamentti teki virheen todetessaan, että kansalliset tuomioistuimet ovat tulkinneet kansallista oikeutta, sellaisena kuin se ilmenee erityisesti näistä säännöksistä, siten, ettei siinä edellytetä parlamentin lupaa rikosoikeudellisen menettelyn jatkamiseen sellaista henkilöä vastaan, joka kantajien tavoin on valittu tehtävänsä syytteenpanon jälkeen.
- 132 Kolmanneksi kantajat väittävät, ettei pöytäkirjan N:o 7 9 artiklan ensimmäisen kohdan b alakohdassa tarkoitettua koskemattomuutta voida pidättää pidättämättä samalla myös pöytäkirjan 9 artiklan toisessa kohdassa tarkoitettua koskemattomuutta, koska muuten jälkimmäistä määräystä rikottaisiin.

- 133 On riittävää todeta, että käsiteltävänä olevan asian olosuhteissa ja erityisesti siltä osin kuin Espanjan kuningaskunta oli tunnustanut kantajien aseman parlamentin jäsenenä pöytäkirjan N:o 7 9 artiklan toisessa kohdassa ei annettu kantajille mitään muuta suojaa kuin se, jota heihin sovellettiin kyseisen pöytäkirjan 9 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla (ks. edellä 107 kohta). Kantajat eivät voi siten perustellusti väittää, että riidanalaiset päätökset on tehty pöytäkirjan N:o 7 9 artiklan toisen kohdan vastaisesti.
- 134 SEUT 343 artiklan, pöytäkirjan N:o 7 9 artiklan ja parlamentin työjärjestyksen 5 artiklan 2 kohdan määräysten rikkomista koskeva väite on näin ollen hylättävä perusteettomana.

– *Lainvastainen puuttuminen kantajien perusoikeuksiin*

- 135 Kantajat katsovat lähinnä, että koska parlamentaarinen koskemattomuus on olennainen tae siitä, että heidän Roomassa 4.11.1950 allekirjoitetun, ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen (jäljempänä Euroopan ihmisoikeussopimus) ensimmäisen lisäpöytäkirjan 3 artiklassa taattua oikeuttaan hoitaa edustajantointaan sekä perusoikeuskirjan 39 artiklan 2 kohdassa, luettuna perusoikeuskirjan 6, 45 ja 48 artiklan sekä SEUT 21 artiklan valossa, vahvistettua vaalikelpoisuutta koskevaa oikeuttaan noudatetaan, sen pidättäminen merkitsee puuttumista näihin oikeuksiin, jos perusoikeuskirjan 52 artiklassa asetetut edellytykset täyttyvät.
- 136 Aluksi on muistutettava, että perusoikeuskirjan 39 artiklan 2 kohdassa, jonka mukaan ”Euroopan parlamentin jäsenet valitaan yleisillä, välittömällä, vapailla ja salaisilla vaaleilla”, taataan vaalikelpoisuus Euroopan parlamentin vaaleissa. Vaalikelpoisuus käsittää jokaisen yksilön oikeuden asettua ehdolle vaaleissa ja valituksi tultuaan hoitaa edustajantointaan (ks. Euroopan ihmisoikeussopimuksen ensimmäisen lisäpöytäkirjan 3 artiklasta Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 11.6.2002, Sadak ym. v. Turkki (nro 2), CE:ECHR:2002:0611JUD002514494, 33 kohta).
- 137 Perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdassa todetaan seuraavaa:
- ”1. Tässä perusoikeuskirjassa tunnustettujen oikeuksien ja vapauksien käyttämistä voidaan rajoittaa ainoastaan lailla sekä kyseisten oikeuksien ja vapauksien keskeistä sisältöä kunnioittaen. Suhteellisuusperiaatteen mukaisesti rajoituksia voidaan säätää ainoastaan, jos ne ovat välttämättömiä ja vastaavat tosiasiallisesti unionin tunnustamia yleisen edun mukaisia tavoitteita tai tarvetta suojella muiden henkilöiden oikeuksia ja vapauksia.”
- 138 Koskemattomuus ei voi olla Euroopan parlamentin jäsenten perusoikeus, koska se myönnetään yksinomaan parlamentin edun vuoksi (ks. edellä 99 kohta). Tässä yhteydessä on merkityksentöntä, että koskemattomuuden pidättämistä koskevalla päätöksellä muutetaan kyseisen parlamentin jäsenen oikeusasemaa ainoastaan poistamalla hänelle pöytäkirjassa N:o 7 annettu suoja, jolloin henkilöstä tulee jälleen henkilö, johon sovelletaan jäsenvaltioiden yleistä lainsäädäntöä ja johon voidaan jälleen ilman minkäänlaisten välissä olevien sääntöjen soveltamista kohdistaa kyseisessä yleisessä lainsäädännössä säädettyjä toimenpiteitä, joihin kuuluvat muun muassa vapaudenriisto ja syytetoimet (ks. analogisesti tuomio 18.6.2020, komissio v. RQ, C-831/18 P, EU:C:2020:481, 45 kohta). Tämä tarkoittaa nimittäin ainoastaan sitä, että kantajilla on oikeus riitauttaa riidanalaiset päätökset unionin tuomioistuimissa.

- 139 Erityisesti on todettava, että Euroopan parlamentin jäsenille myönnetyllä koskemattomuudella osaltaan varmistetaan vaalikelpoisuutta koskevan perusoikeuden tehokkuus etenkin mahdollistamalla se, että parlamentin jäseniksi valitut henkilöt voivat täyttää tarvittavat muodollisuudet voidakseen ryhtyä hoitamaan edustajantointaan (ks. vastaavasti tuomio 19.12.2019, Junqueras Vies, C-502/19, EU:C:2019:1115, 86 kohta), mutta sitä ei pidä sekoittaa tähän oikeuteen.
- 140 Lisäksi parlamentaarisen koskemattomuuden pidättämisellä ei sellaisenaan ole mitään vaikutusta edustajantoimen hoitamiseen. Sen tarkoituksena on ainoastaan antaa kansallisille viranomaisille mahdollisuus jatkaa kansallista menettelyä. Vain sellaiset päätökset, jotka kansalliset viranomaiset voivat tehdä kyseisen menettelyn päätteeksi, voivat siten johtaa edustajantoimen harjoittamisen rajoittamiseen tai jopa sen menettämiseen ja merkitä sellaisenaan puuttumista vaalikelpoisuuden käyttämiseen.
- 141 Samoista syistä koskemattomuuden pidättämistä koskeva päätös ei vaikuta millään tavoin kantajien vapauteen, etenkin vapaaseen liikkuvuuteen, eikä sillä loukata heidän oikeuttaan syyttömyysolettaman kunnioittamiseen. Tässä yhteydessä muistutetaan, että kysymys siitä, täytyvätkö parlamentaarisen koskemattomuuden pidättämisen edellytykset pöytäkirjan N:o 7 9 artiklan nojalla silloin, kun pidättämistä koskeva pyyntö esitetään, on erillinen siitä kysymyksestä, onko teot, joista asianomaista parlamentin jäsentä arvostellaan, näytetty toteen, ja tämä kysymys kuuluu jäsenvaltion viranomaisten toimivaltaan (tuomio 17.9.2020, Troszczyński v. parlamentti, C-12/19 P, EU:C:2020:725, 57 kohta).
- 142 Kantajien argumentit, joiden mukaan riidanalaisilla päätöksillä puututaan joihinkin Euroopan ihmisoikeussopimuksessa ja perusoikeuskirjassa tunnustettuihin perusoikeuksiin, on siten hylättävä perusteettomina. Näin ollen heidän väitteensä, joilla pyritään osoittamaan, että nämä puuttumiset eivät täytä perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdassa asetettuja vaatimuksia, ovat tehottomia, ja ne on siksi hylättävä.
- 143 Kaiken edellä esitetyn perusteella kuudes kanneperuste on hylättävä siltä osin kuin se perustuu siihen, että parlamentti on ylittänyt koskemattomuuden pidättämistä koskevan oikeutensa rajat.

Kuudes kanneperuste siltä osin kuin se koskee parlamentin suorittamaan fumus persecutionis -tilanteen arviointiin sisältyviä tosiseikkoihin liittyviä virheitä ja oikeudellisia virheitä, ja seitsemäs kanneperuste, jonka mukaan hyvän hallinnon ja yhdenvertaisen kohtelun periaatteita on loukattu ja parlamentti on tehnyt ilmeisiä virheitä fumus persecutionis -tilanteen arvioinnissa

- 144 Kuudes kanneperuste koskee muun muassa lähinnä oikeudellisia virheitä ja tosiseikkoja koskevia virheitä, joita parlamentti on kantajien mukaan tehnyt fumus persecutionis -tilannetta arvioidessaan. Seitsemäs kanneperuste perustuu yhtäältä hyvän hallinnon ja yhdenvertaisen kohtelun periaatteiden loukkaamiseen, koska parlamentti poikkesi perustelematta aiemmasta käytännöstään tutkiessaan koskemattomuuden pidättämistä koskevia pyyntöjä, ja toisaalta ilmeisiin virheisiin, joita parlamentti on tehnyt fumus persecutionis -tilannetta arvioidessaan.
- 145 Parlamentti ja Espanjan kuningaskunta kiistävät nämä argumentit.

– *Parlamentin suorittamaan fumus persecutionis -tilanteen arviointiin sisältyvät väitetyt oikeudelliset virheet ja tosiseikkoja koskevat virheet*

- 146 Käsiteltävässä asiassa parlamentti tarkasteli riidanalaisissa päätöksissä O kohdasta alkaen pöytäkirjan N:o 7 9 artiklan ensimmäisen kohdan b alakohdassa tarkoitettua koskemattomuutta ja Q kohdasta alkaen kysymystä siitä, onko tämä koskemattomuus pidätettävä. Se totesi erityisesti T kohdassa, että kantajia vastaan nostettu syyte ei selvästikään millään tavalla liity heidän asemaansa Euroopan parlamentin jäsenenä vaan heidän aiempaan asemaansa Kataloniassa. Parlamentti totesi U kohdassa, että myös muihin henkilöihin, joilla ei ollut Euroopan parlamentin jäsenen asemaa, oli kohdistettu esitutkintaa samojen tekojen perusteella. Se totesi V kohdassa, että kyseiset teot olivat tapahtuneet vuonna 2017 ja että kantajia koskevan kyseessä olevan rikosoikeudellisen menettelyn vireillepanon ajankohtana heidän asemansa Euroopan parlamentin jäsenenä oli vielä hypoteettinen. Parlamentti katsoi näin ollen W kohdassa, ettei se ole voinut näyttää toteen, että oikeusmenettelyn tarkoituksena olisi vahingoittaa kantajien ja siten Euroopan parlamentin poliittista toimintaa.
- 147 Kantajat väittävät ensinnäkin, että riidanalaiset päätökset perustuvat parlamentaarisen koskemattomuuden tarkoitusta koskevaan oikeudelliseen virheeseen. Kantajien mukaan parlamentti katsoi virheellisesti, että sen tarkoituksena on suojella parlamentin jäsentä oikeusmenettelyiltä, jotka liittyvät toimintaan, jota harjoitetaan hoidettaessa parlamentin jäsenten tehtäviä ja jota ei voida erottaa kyseisistä tehtävistä. Parlamentti päätteli näin ollen virheellisesti, että se, ettei kyseessä oleva rikosoikeudellinen menettely liittynyt heidän parlamentin jäsenen tehtäviensä hoitamiseen, oikeutti heidän koskemattomuutensa pidättämisen.
- 148 Tästä on todettava, että riidanalaisen päätöksen S kohdassa toistetaan ilmoituksessa nro 11/2019 olevassa 3 kohdassa esitetty periaate, jonka mukaan ”parlamentaarisen koskemattomuuden tarkoituksena on suojella parlamenttia ja sen jäseniä oikeusmenettelyiltä, jotka liittyvät toimintaan, jota harjoitetaan hoidettaessa parlamentin jäsenten tehtäviä ja jota ei voida erottaa kyseisistä tehtävistä”.
- 149 Aluksi on muistutettava, että pöytäkirjan N:o 7 8 artiklassa tarkoitettu koskemattomuus koskee ainoastaan parlamentin jäsenten parlamentin jäsenen tehtäviään hoitaessaan ilmaisemia mielipiteitä tai äänestyksiä. Kyseisen pöytäkirjan 9 artiklassa tarkoitettu koskemattomuus kattaa nämä jäsenet parlamentin istuntojen ajan, myös sellaisten tekojen osalta, jotka eivät liity parlamentin jäsenen tehtävien hoitamiseen. Käsiteltävässä asiassa ei ole kyseenalaistettu tämän koskemattomuuden ulottuvuutta. On nimittäin kiistatonta, että pöytäkirjan N:o 7 9 artiklan ensimmäisen kohdan b alakohdassa tarkoitettu koskemattomuus koskee kantajia, vaikka kyseessä oleva rikosoikeudellinen menettely koskee toimintaa, joka ei liity parlamentin jäsenen tehtävien hoitamiseen.
- 150 *Fumus persecutionis* -tilanteen olemassaolon arvioinnista on seuraavaksi todettava, ettei parlamentti S kohdan epäselvästä sanamuodosta huolimatta todennut ainoastaan, että teot, joista kantajia syytettiin kyseessä olevassa rikosoikeudellisessa menettelyssä, tapahtuivat ennen heidän valintaansa parlamenttiin ja etteivät ne siten liity heidän parlamentin jäsenten tehtäviä hoitaessaan harjoittamaansa toimintaan. Lisäksi parlamentti myönsi istunnossa, ettei tällainen seikka voi olla ratkaiseva arvioitaessa *fumus persecutionis* -tilanteen olemassaoloa.
- 151 Todetessaan *fumus persecutionis* -tilanteen puuttumisen parlamentti tukeutui useisiin seikkoihin, jotka parlamentin mielestä olivat yhdessä tarkasteltuina omiaan sulkemaan pois *fumus persecutionis* -tapauksen olemassaolon. Kyse on siitä, että syytteenalaiset teot tapahtuivat vuonna

2017, kun taas kantajat saivat parlamentin jäsenen aseman 13.6.2019, mutta myös siitä, että yhtäältä heitä vastaan nostettiin syyte 21.3.2018 eli ajankohtana, jolloin Euroopan parlamentin jäsenen aseman saaminen oli hypoteettinen, ja että toisaalta tämä syyte koski myös muita henkilöitä, jotka eivät olleet parlamentin jäseniä.

- 152 Näin ollen on katsottava, ettei riidanalaisten päätösten S kohtaan sisältyvää yleistä toteamusta ole pantu täytäntöön siten, että parlamentin jäsenen koskemattomuuden pidättämistä koskeva pyyntö on hyväksyttävä, jos sen tarkoituksena on jatkaa oikeudenkäyntiä, jossa kyseessä olevilla tosiseikoilla ei ole yhteyttä parlamentin jäsenen tehtävien hoitamiseen.
- 153 Oikeudellista virhettä koskeva väite on siten hylättävä.
- 154 Toiseksi kantajat väittävät, että parlamentin suorittama *fumus persecutionis* -tilanteen arviointi perustui kyseessä olevan rikosoikeudellisen menettelyn tilan osalta tosiseikkoja koskevaan virheeseen. Heidän mukaansa parlamentti katsoi riidanalaisten päätösten B kohdassa virheellisesti, että kyseessä olevan rikosoikeudellisen menettelyn esitutkintavaihe oli päätetty heidän osaltaan, tukeutumalla kahteen Tribunal Supremon määräykseen, jotka eivät koskeneet heitä, muun muassa 25.10.2018 annettuun määräykseen.
- 155 On muistutettava, että riidanalaisten päätösten B kohdassa todetaan seuraavaa:
- ”ottaa huomioon, että syytteenalaisten tekojen väitetään tapahtuneen vuonna 2017; toteaa, että päätös rikosoikeudellisen menettelyn aloittamisesta annettiin 21. maaliskuuta 2018 ja se vahvistettiin myöhemmillä päätöksillä, joilla hylättiin siitä tehdyt valitukset; ottaa huomioon, että tutkinta päätettiin 9. heinäkuuta 2018 annetulla päätöksellä ja vahvistettiin lopulliseksi 25. lokakuuta 2018; toteaa, että 9. heinäkuuta 2018 annetulla päätöksellä päätettiin todeta poissaolevaksi muiden muassa [ensimmäinen, toinen ja kolmas kantaja] ja keskeyttää oikeusmenettely ja arkistoida asia [heidän] osaltaan ja muiden henkilöiden osalta siihen saakka, kunnes heidät tavoitetaan”.
- 156 Istunnossa täsmennettiin, että yhtäältä B kohdan kolmas virke, jonka mukaan ”tutkinta päätettiin 9. heinäkuuta 2018 annetulla päätöksellä ja vahvistettiin lopulliseksi 25. lokakuuta 2018”, ei koskenut kantajia vaan muita kyseessä olevan rikosoikeudellisen menettelyn kohteena olleita henkilöitä, jotka eivät olleet kieltäytyneet saapumasta oikeuteen, ja että toisaalta kyseessä olevan rikosoikeudellisen menettelyn tilanne kantajien osalta ilmeni B kohdan viimeisestä virkkeestä, jossa viitattiin menettelyn keskeyttämiseen. Lisäksi täsmennettiin, ettei rikosoikeudellisen menettelyn esitutkintavaihetta ollut päätetty kantajien osalta, koska kansallisen oikeuden mukaan tällaisesta esitutkintavaiheen päättämisestä ei voida määrätä syytettyjä kuulematta.
- 157 Kantajat voivat siten perustellusti väittää, että riidanalaisten päätösten B kohtaan sisältyy tosiseikkoja koskeva virhe tai että tämä kohta on ainakin epäselvä siltä osin kuin on kyse siitä, oliko kyseessä olevan rikosoikeudellisen menettelyn esitutkintavaihe päätetty heidän osaltaan.
- 158 Kantajien mukaan tämä virhe vaikutti *fumus persecutionis* -tilanteen olemassaolon arviointiin, sillä jos parlamentti olisi tiennyt, että heitä koskeva tutkinta oli vielä kesken, se olisi voinut katsoa, että eurooppalaisten pidätysmääräysten antaminen heitä vastaan oli suhteetonta.
- 159 Riidanalaisten päätösten B kohdasta ilmenee kuitenkin selvästi, että kantajia koskevaa rikosoikeudellista menettelyä on sen vaiheesta riippumatta lykätty, koska kantajat kieltäytyivät saapumasta toimivaltaisten viranomaisten kuultavaksi, ja että heidän koskemattomuutensa

pidättämistä pyydettiin nimenomaan tämän kieltäytymisen ja heidän Espanjan kuningaskunnasta poistumisensa takia, jotta heistä annettujen eurooppalaisten pidätysmääräysten täytäntöönpanoa voitaisiin harkita. Oikeuteen saapuneiden muiden syytettyjen osalta tutkinta oli päätetty ja tuomio julistettu.

- 160 Tässä yhteydessä ei vaikuta siltä, että riidanalaisiin päätöksiin sisältyvä virhe tai ainakaan päätösten epäselvyys kyseessä olevan rikosoikeudellisen menettelyn tarkan vaiheen osalta olisi vaikuttanut koskemattomuuden pidättämistä koskevan pyynnön käsittelyyn.
- 161 Edellä esitetyn perusteella väite, jonka mukaan parlamentti teki tosiseikkoja koskevia ja oikeudellisia virheitä arvioidessaan *fumus persecutionis* -tilannetta, on hylättävä perusteettomana.

– Hyvän hallinnon ja yhdenvertaisen kohtelun periaatteiden väitetty loukkaaminen

- 162 Kantajat väittävät, että parlamentti ei vakiintuneen käytännön vastaisesti todennut *fumus persecutionis* -tilanteen olemassaoloa, vaikka syytteet olivat ensinnäkin ilmeisen perusteettomia, toiseksi oli näytetty toteen, että parlamentin jäseniä aiottiin selvästi rangaista heidän poliittisesta toiminnastaan, kolmanneksi kyseiset pidätysmääräykset oli annettu kolmannen kerran Espanjan viranomaisten poliittisten laskelmien perusteella, neljänneksi koskemattomuuden pidättämistä koskevat pyynnot perustuivat haluun estää heitä hoitamasta parlamentaarista edustajantointaan, viidenneksi syytetoimet oli pannut vireille poliittinen vastustaja, kuudenneksi ne oli aloitettu ainoastaan parlamentin jäseniä vastaan, seitsemänneksi oli vakavia epäilyjä siitä, kunnioitettiinkö kyseessä olevassa rikosoikeudellisessa menettelyssä heidän perusoikeuksiaan, kahdeksanneksi oli esitetty useita vaatimuksia heille määrättävistä esimerkinomaisista seuraamuksista, ja yhdeksänneksi syyttäväviranomaisen oli antanut tiettyjä julkisia lausuntoja tiedotusvälineille.
- 163 Kantajat väittävät lisäksi, ettei parlamentti noudattanut käytäntöään, jonka mukaan koskemattomuutta ei saa pidättää, jos muut jäsenvaltiot kuin se, josta jäsen on valittu, määräävät lievempiä seuraamuksia teoista, joista häntä syytetään, kuten käsiteltävässä asiassa on myönnetty. Parlamentin väitetään myös jättäneen noudattamatta käytäntöään, jonka mukaan koskemattomuutta ei pidätetä, jos rikosoikeudellinen menettely koskee rauhanomaisiin mielenosoituksiin ja julkisiin kokouksiin liittyviä syytteitä, ja jonka mukaan ei oteta huomioon, minä päivänä syytteenalaiset teot tapahtuivat ja rikosoikeudellinen menettely pantiin vireille.
- 164 Aluksi on muistutettava, että toimielinten on käytettävä toimivaltaansa noudattaen unionin oikeuden yleisiä periaatteita, kuten yhdenvertaisen kohtelun ja hyvän hallinnon periaatetta. Kun otetaan huomioon nämä periaatteet, toimielinten on otettava huomioon jo tehdyt samanlaisia hakemuksia koskevat päätökset ja pohdittava erityisen huolellisesti sitä, onko tehtävä samanlainen päätös vai ei. Lisäksi yhdenvertaisen kohtelun ja hyvän hallinnon periaatteet on sovitettava yhteen laillisuusperiaatteen kanssa (ks. tuomio 17.1.2013, Gollnisch v. parlamentti, T-346/11 ja T-347/11, EU:T:2013:23, 109 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 165 Tältä osin on todettava, että yhdenvertaisen kohtelun periaate edellyttää, että toisiinsa rinnastettavia tilanteita ei kohdella eri tavoin eikä erilaisia tilanteita kohdella samalla tavoin, ellei tällaista kohtelua voida objektiivisesti perustella (ks. tuomio 17.1.2013, Gollnisch v. parlamentti, T-346/11 ja T-347/11, EU:T:2013:23, 110 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 166 Käsiteltävässä asiassa on ensinnäkin todettava, että näyttääkseen toteen, että parlamentin käytännön mukaan parlamentin jäsenen koskemattomuutta ei pidätetä, jos häntä vastaan nostetaan syyte hänen poliittisen toimintansa perusteella, jos nämä syytetoimet on pannut vireille poliittinen vastustaja tai jos kyseessä olevat kansalliset viranomaiset ovat pyytäneet kyseistä jäsentä koskevia esimerkinomaisia seuraamuksia, kantajat vetoavat 6.6.2003 päivättyyn ilmoitukseen nro 11/2003, jonka on laatinut koskemattomuusasioista tuolloin vastannut parlamentin oikeudellisten ja sisämarkkina-asioiden valiokunta ja jossa esitetään yhteenveto parlamentin aikaisemmasta päätöksentekokäytännöstä. Kyseisessä ilmoituksessa todetaan, ettei koskemattomuutta pidätetä tapauksissa, joissa toiminta, josta parlamentin jäsentä syytetään, kuuluu hänen poliittiseen toimintaansa tai liittyy siihen suoraan. Ilmoituksessa täsmennetään lisäksi, ettei koskemattomuutta pidätetä *fumus persecutionis* -tapauksessa, joka määritellään ”oletukseksi, että parlamentin jäsentä vastaan on aloitettu oikeustoimia hänen poliittisen toimintansa vahingoittamiseksi”. Siinä mainitaan esimerkkeinä tiettyjä seikkoja, joiden perusteella voidaan olettaa, että kyseessä on *fumus persecutionis* -tapaus. On kuitenkin todettava, että kyseinen ilmoitus korvattiin ilmoituksella nro 11/2019 sen julkaisupäivänä 19.11.2019. Ilmoituksen nro 11/2019 53 kohdan mukaan kyseinen ilmoitus ”korvaa kaikki [parlamentin] aiemmat ilmoitukset ja muut oikeudellisten asioiden valiokunnan asiakirjat, jotka koskevat sen käytäntöjä ja toimintatapoja koskemattomuuden alalla”, mukaan lukien erityisesti ilmoitus nro 11/2003.
- 167 Toiseksi parlamentti väittää, että ilmoituksessa nro 11/2003 esitetystä käytännöstä on luovuttu rajoittamalla tapauksia, joissa parlamentti kieltäytyy pidättämästä koskemattomuutta. On pantava merkille, että ilmoituksessa nro 11/2019, kuten aiemmassa, 9.5.2016 annettussa ilmoituksessa nro 11/2016, *fumus persecutionis* määritellään ainoaksi tapaukseksi, jossa koskemattomuutta ei saa pidättää, mutta ei täsmennetä arviointiperusteita, jotka on otettava huomioon todettaessa sen olemassaolo, eikä määritellä tapausryhmiä, joissa on oletettava olevan kyseessä *fumus persecutionis* -tilanne.
- 168 Kolmanneksi siltä osin kuin kantajat vetoavat vakiintuneeseen käytäntöön, jonka mukaan parlamentti kieltäytyy pidättämästä koskemattomuutta, jos oikeusmenettelyn tarkoituksena on vahingoittaa parlamentin jäsenen tehtävien hoitamista, on todettava, että tämän käytännön olemassaoloa ei ole kiistetty ja että parlamentti on noudattanut tätä lähestymistapaa käsiteltävässä asiassa.
- 169 Neljänneksi kantajat vetoavat ainoastaan tiettyihin parlamentin tekemiin päätöksiin osoittaakseen, että parlamentilla on vakiintunut käytäntö, joka koskee *fumus persecutionis* -tapauksen määrittämisessä huomioon otettavia seikkoja, ja yleisemmin tapauksia, joissa parlamentti kieltäytyy pidättämästä jäsenensä koskemattomuutta, osoittamatta kuitenkaan, miten näillä päätöksillä voidaan näyttää toteen tällaisen käytännön olemassaolo.
- 170 Lisäksi on todettava, että suurin osa päätöksistä, joihin kantajat vetoavat, on tehty vuosina 1982–2003. Ne kuuluvat siten ilmoituksessa nro 11/2003 lyhyesti esitettyyn käytäntöön, jonka parlamentti on nimenomaisesti peruuttanut ja jota se pitää vanhentuneena. Kantajat vetoavat vain noin kymmeneen vuodesta 2004 alkaen tehtyyn päätökseen. Viimeisimpiä, vaalikaudella 2014–2019 tehtyjä päätöksiä on seitsemän. Neljä niistä on päätöksiä, joilla parlamentti pidätti asianomaisten parlamentin jäsenten koskemattomuuden todettuaan, ettei *fumus persecutionis* -tilannetta ollut olemassa, ja kantajat vetoavat niihin osoittaakseen edellä 168 kohdassa mainitun riidattoman käytännön.

- 171 Viidenneksi, kuten parlamentti väittää, jokainen päätös, jolla vastataan koskemattomuuden pidättämistä koskevaan pyyntöön, liittyy erottamattomasti käsiteltävän asian erityisolosuhteisiin. Parlamentti väittää, ettei sen käsiteltävänä ole omien tietojensa mukaan ollut koskaan parlamentin jäsenen koskemattomuuden pidättämistä koskevaa pyyntöä, jolla olisi pyritty mahdollistamaan sellaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpano, joka on annettu ennen kyseisen jäsenen valintaa vireille pannun rikosoikeudellisen menettelyn jatkamista varten, eikä tätä ole kiistetty.
- 172 Kaikkien näiden seikkojen perusteella on katsottava, että jollei edellä 168 kohdassa mainitusta ja käsiteltävässä asiassa noudatetusta käytännöstä, jota ei ole kiistetty, muuta johdu, kantajat eivät ole osoittaneet, että riidanalaisen päätösten tekohetkellä oli olemassa parlamentin vakiintunut käytäntö, jossa kieltäytyään pidättämästä koskemattomuutta edellä 162 ja 163 kohdassa mainituissa tapauksissa. Hyvän hallinnon ja yhdenvertaisen kohtelun periaatteiden loukkaamista koskeva väite on siten hylättävä.
- *Fumus persecutionis* -tilanteen arvioinnissa tehdyt väitetyt ilmeiset virheet
- 173 Kantajat katsovat, että parlamentti saattoi pidättää koskemattomuuden vasta sen jälkeen, kun se oli sulkenut pois *fumus persecutionis* -tilanteen olemassaolon. Kantajat väittävät, että parlamentti teki ilmeisiä virheitä arvioidessaan tällaisen *fumus persecutionis* -tilanteen olemassaoloa, koska se ei ottanut huomioon heidän sille toimittamiaan todisteita. Parlamentti on siten käyttänyt arvioinnissaan virheellisestä perustaa, kun se otti huomioon ”alkuperäisen” rikosoikeudellisen menettelyn ja ensimmäiset eurooppalaiset pidätysmääräykset, jotka kuitenkin poistettiin, vaikka sen olisi pitänyt ottaa huomioon rikosoikeudellisen menettelyn ”uudelleen avaaminen” eli 14.10. ja 4.11.2019 annetut eurooppalaiset pidätysmääräykset. Näin tehdessään parlamentti jätti huomiotta useita merkityksellisiä näkökohtia, etenkin sen, ettei mikään heitä koskeva eurooppalainen pidätysmääräys ollut enää voimassa 18.7.2018 jälkeen ja että viimeiset eurooppalaiset pidätysmääräykset oli annettu vasta heidän parlamenttiin valitsemisensa jälkeen, kun Espanjan viranomaiset eivät olleet onnistuneet estämään heitä asettumasta ehdolle vaaleissa ja sen jälkeen vannomasta valaa. Kantajien mukaan näiden pidätysmääräysten ainoana tarkoituksena on estää heitä toimimasta parlamentissa, vaikka he ovat ainoat Katalonian vähemmistön edustajat.
- 174 Ensinnäkin siltä osin kuin kantajat väittävät, että parlamentti teki virheen arvioidessaan *fumus persecutionis* -tilanteen olemassaoloa kyseessä olevan rikosoikeudellisen menettelyn eikä ainoastaan loka- ja marraskuussa 2019 annettujen eurooppalaisten pidätysmääräysten perusteella, on muistutettava, että *fumus persecutionis* -tilanne todetaan, kun on olemassa tosiseikkoja, jotka osoittavat, että oikeusmenettelyn tarkoituksena on vahingoittaa parlamentin jäsenen poliittista toimintaa. Edellä mainitut eurooppalaiset pidätysmääräykset liittyvät nimenomaan kyseessä olevaan kantajia vastaan vireille pantuun rikosoikeudelliseen menettelyyn, jota oli lykätty, koska he olivat kieltäytyneet saapumasta toimivaltaisten kansallisten viranomaisten kuultavaksi. Näiden pidätysmääräysten tarkoituksena on nimittäin, että kantajat pidätetään muissa jäsenvaltioissa kuin Espanjan kuningaskunnassa, jotta heidät voidaan luovuttaa sen viranomaisille ja kyseessä olevaa rikosoikeudellista menettelyä voidaan jatkaa. Kantajat eivät voi siten perustellusti väittää, että parlamentti on tehnyt virheen asian kannalta merkityksellisessä oikeudenkäynnissä arvioidessaan *fumus persecutionis* -tilanteen olemassaoloa.
- 175 Kantajat moittivat parlamenttia myös siitä, ettei se ottanut huomioon sitä, että heistä oli annettu kaksi aiempaa eurooppalaista pidätysmääräystä, joista toinen oli annettu marraskuussa 2017 ja kumottu seuraavassa kuussa ja toinen oli annettu maaliskuussa 2018 ja kumottu

- heinäkuussa 2018, ja etteivät he siten ole olleet tämän jälkeen minkään eurooppalaisen pidätysmääräyksen kohteena. Kantajien mukaan tällainen seikka on omiaan osoittamaan, että heidän parlamenttiin valitsemisensa jälkeen 14.10. ja 4.11.2019 annetuilla eurooppalaisilla pidätysmääräyksillä oli tarkoitus vahingoittaa heidän tehtäviensä hoitamista parlamentissa.
- 176 Tältä osin istunnossa käydyistä keskusteluista ilmenee, että poikkeuksellisen pitkä aika niiden tekojen, joista parlamentin jäsentä syytetään, ja häntä vastaan nostetun syytteen vireillepanon välillä voi ilman perusteluja olla merkityksellinen tekijä *fumus persecutionis* -tilannetta arvioitaessa. Näin voisi olla myös silloin, jos ensimmäisen pidätysmääräyksen kumoamisen ja uuden pidätysmääräyksen antamisen välillä on kulunut poikkeuksellisen pitkä aika.
- 177 Käsiteltävässä asiassa on kuitenkin todettava, että maaliskuussa 2018 annettujen eurooppalaisten pidätysmääräysten kumoamisen ja 14.10. ja 4.11.2019 annettujen eurooppalaisten pidätysmääräysten antamisen välillä kului alle 16 kuukautta. Espanjan kuningaskunta totesi lisäksi, että viimeksi mainitut eurooppalaiset pidätysmääräykset annettiin sen jälkeen, kun muista syytetyistä oli 14.10.2019 annettu langettava tuomio, jonka perusteella kantajia vastaan nostettuja syytteitä muutettiin osittain.
- 178 Tässä yhteydessä kantajat eivät voi perustellusti väittää, että parlamentti teki ilmeisen arviointivirheen, kun se ei ottanut huomioon eurooppalaisten pidätysmääräysten puuttumista heinäkuun 2018 ja loka- tai marraskuun 2019 välisenä aikana.
- 179 Toiseksi kantajat väittävät yhtäältä, että heitä koskevat syytökset ovat ilmeisen perusteettomia. Heitä syytetään kansanäänestyksen laittomasta järjestämisestä, joka ei ole enää rikos Espanjassa. He vetoavat myös ihmisoikeusjärjestöjen lausuntoihin ja päätöksiin, oikeudellisiin lausuntoihin, tuomioistuimen päätöksiin ja poliittisiin lausumiin. Toisaalta kantajat väittävät, että muiden jäsenvaltioiden lainsäädännössä syytteenalaisista teoista määrätään lievempiä seuraamuksia tai niitä ei luokitella rikoksiksi. He toteavat lisäksi, että riidanalaisten päätösten tekohetkellä Espanjassa oli meneillään uudistus, jonka tarkoituksena oli määritellä kansankiihotusta koskeva rikos uudelleen tai jopa poistaa se rikosnimikkeistöstä, ja että yhdeksän edellä mainitulla 14.10.2019 annetulla tuomiolla tuomittua henkilöä armahdettiin 22.6.2021. He mainitsevat lisäksi, ettei kaikkia henkilöitä, joita kyseessä olevat teot koskevat, ollut asetettu syytteeseen.
- 180 Tässä yhteydessä muistutetaan, että kysymys siitä, täyttyvätkö parlamentaarisen koskemattomuuden pidättämisen edellytykset pöytäkirjan N:o 7 9 artiklan nojalla silloin, kun pidättämistä koskeva pyyntö esitetään, on erillinen siitä kysymyksestä, onko teot, joista asianomaista parlamentin jäsentä arvostellaan, näytetty toteen, ja tämä kysymys kuuluu jäsenvaltion viranomaisien toimivaltaan (ks. edellä 141 kohta). Koskemattomuuden pidättämistä koskevaa pyyntöä käsitellessään parlamentin tehtävänä ei myöskään ole päättää siitä, onko syytteen nostaminen asianmukaista (ks. vastaavasti tuomio 17.10.2018, *Jalkh v. parlamentti*, T-26/17, ei julkaistu, EU:T:2018:690, 83 kohta ja tuomio 30.4.2019, *Briois v. parlamentti*, T-214/18, ei julkaistu, EU:T:2019:266, 47 kohta), eikä tässä yhteydessä arvioida niiden kansallisten oikeussääntöjen asianmukaisuutta, joilla otetaan käyttöön rikokset, joiden perusteella asianomaiset parlamentin jäsenet haastettiin oikeuteen.
- 181 Lisäksi käsiteltävässä asiassa on kiistatonta, että kantajia syytettiin väitetyistä rikoksista, joista säädettiin sekä tosiseikkojen tapahtuma-aikaan että riidanalaisten päätösten tekohetkellä voimassa olleessa rikoslaissa (*Ley Orgánica del Código Penal*).

- 182 Koska edellä 179 kohdassa mainituilla väitteillä pyritään kyseenalaistamaan kantajien syyksi luettujen tekojen todellisuus, niiden luokittelu Espanjan rikosoikeuden perusteella ja se, ovatko heitä koskevat syytetoimenpiteet oikeutettuja näiden tekojen perusteella, nämä väitteet ovat siis tehottomia, minkä vuoksi ne on hylättävä.
- 183 Kolmanneksi, kuten edellä 151 kohdassa todettiin, katsoessaan, ettei *fumus persecutionis* -tilannetta ollut olemassa, parlamentti vetosi useisiin tekijöihin, joita tarkasteltiin yhdessä, nimittäin siihen, että syytteenalaiset teot tapahtuivat vuonna 2017, kun taas kantajat saivat parlamentin jäsenen aseman 13.6.2019, sekä siihen, että yhtäältä heitä vastaan nostettiin syyte 21.3.2018 eli ajankohtana, jolloin Euroopan parlamentin jäsenen aseman saaminen oli hypoteettinen, ja että toisaalta tämä syyte koski myös muita henkilöitä, jotka eivät olleet parlamentin jäseniä.
- 184 Näin tehdessään parlamentti katsoi, että kun näitä tekoja tarkastellaan yhdessä, ne olivat omiaan sulkemaan pois kaikki *fumus persecutionis* -tilannetta koskevat epäilyt kantajien esittämistä seikoista huolimatta. Näin ollen kantajien väite siitä, että parlamentti pidätti heidän koskemattomuutensa sulkematta pois *fumus persecutionis* -tilanteen olemassaoloa, ei perustu tosiseikkoihin, ja se on tästä syystä hylättävä.
- 185 Seuraavaksi, siltä osin kuin kantajat väittävät, ettei parlamentti ole tutkinut kyseessä olevaan rikosoikeudelliseen menettelyyn liittyviä väitettyjä sääntöjenvastaisuuksia, on muistutettava, ettei parlamentin tehtävänä ole arvioida oikeusviranomaisten kyseessä olevan menettelyn aikana toteuttamien toimien laillisuutta, koska tämä kysymys kuuluu yksinomaan kansallisten viranomaisten toimivaltaan (ks. edellä 126 kohta). Kantajat tosiasiallisesti saattoivat asian niiden käsiteltäväksi. Ei kuitenkaan voida sulkea pois sitä mahdollisuutta, että parlamentti voi erittäin laajan harkintavaltansa puitteissa vedota tiettyihin tosiseikkoihin näiden sääntöjenvastaisuuksien tueksi todetessaan *fumus persecutionis* -tilanteen olemassaolon.
- 186 Käsiteltävässä asiassa on katsottava, etteivät kantajat ole osoittaneet parlamentin tehneen ilmeistä arviointivirhettä, kun se tukeutui edellä 183 kohdassa mainittuihin olosuhteisiin sulkiessaan pois *fumus persecutionis* -tilanteen olemassaolon. Erityisesti on todettava, että kun otetaan huomioon edellä mainitut olosuhteet, ensinnäkin se, että kantajat on asetettu syytteeseen heidän kansallisen poliittisen toimintansa vuoksi, toiseksi se, että he voivat kyseessä olevan rikosoikeudellisen menettelyn aikana tai sen päätteeksi estyä väliaikaisesti hoitamasta edustajantointaan tai jopa menettää parlamentin jäsenen asemansa, kolmanneksi se, että espanjalainen VOX-puolue on nostanut kanteen kyseessä olevassa rikosoikeudellisessa menettelyssä, ja neljänneksi se, että kantajat olivat olleet tiettyjen kielteisten julkisten lausuntojen kohteena, joissa oli vaadittu muun muassa esimerkinomaisia rangaistuksia, eivät ole omiaan kyseenalaistamaan tätä päätelmää. Sama koskee kantajien väitteitä, joilla pyritään kyseenalaistamaan kyseessä olevaan rikosoikeudelliseen menettelyyn osallistuneiden oikeusviranomaisten puolueettomuus. Lopuksi on todettava, etteivät kantajat voi tehokkaasti vedota riidanalaisten päätösten jälkeisiin tapahtumiin, kuten siihen, että Espanjan viranomaiset olivat vakoilleet heitä ja heidän avustajiaan, ja keskusvaalilautakunnan 3.11.2022 antamaan tiedonantoon osoittaakseen, että parlamentti teki ilmeisen virheen arvioidessaan *fumus persecutionis* -tilannetta.
- 187 Näin ollen kuudes kanneperuste on hylättävä siltä osin kuin se koskee tosiseikkoja koskevia virheitä ja oikeudellisia virheitä, jotka liittyvät parlamentin suorittamaan *fumus persecutionis* -tilanteen tarkasteluun, ja seitsemäs kanneperuste on hylättävä.

Kahdeksas kanneperuste koskee hyvän hallinnon ja yhdenvertaisen kohtelun periaatteiden loukkaamista siltä osin kuin parlamentti kieltäytyi soveltamasta työjärjestyksensä 9 artiklan 7 kohdan määräyksiä

- 188 Kantajat väittävät, että parlamentti poikkesi perusteettomasti käytännöstään, jonka mukaan parlamentti joko kieltäytyy pidättämästä koskemattomuutta tai soveltaa työjärjestyksensä 9 artiklan 7 kohtaa, jos on olemassa vaara, että jäsen pidätetään ilman tuomiota.
- 189 Parlamentti ja Espanjan kuningaskunta väittävät, että kahdeksas kanneperuste on perusteeton.
- 190 Osoittaakseen, ettei parlamentti ole noudattanut aiempaa käytäntöä olla pidättämättä koskemattomuutta tai soveltaa työjärjestyksensä 9 artiklan 7 kohtaa tapauksissa, joissa on olemassa vaara, että joku parlamentin jäsen pidätetään ilman ennakkotuomiota, kantajat vetoavat tiettyihin parlamentin vuosina 1984–2011 tekemiin koskemattomuutta koskeviin päätöksiin.
- 191 Kantajat vetoavat yhtäältä kuitenkin pelkästään näihin päätöksiin osoittamatta kuitenkaan, miten he voivat näyttää toteen väitetyn käytännön olemassaolon riidanalaisten päätösten tekopäivänä.
- 192 Toisaalta kantajat eivät ole osoittaneet, miten edellä mainitut päätökset liittyvät heidän omaan tilanteeseensa verrattaviin tilanteisiin. Tästä on todettava, että käsiteltävässä asiassa koskemattomuuden pidättämistä koskevilla pyynnöillä pyritään mahdollistamaan niiden eurooppalaisten pidätysmääräysten täytäntöönpano, jotka annettiin sen jälkeen, kun kantajat kieltäytyivät saapumasta toimivaltaisten Espanjan viranomaisten kuultavaksi. Niillä pyritään siten mahdollistamaan kantajien pidättäminen, jotta heidät voidaan luovuttaa Espanjan viranomaisille ja kyseessä olevaa rikosoikeudellista menettelyä voidaan jatkaa. Mikään päätöksistä, joihin on vedottu, ei kuitenkaan liity tällaiseen tilanteeseen.
- 193 Kahdeksas kanneperuste on siten hylättävä.

Neljäs kanneperuste, joka liittyy lähinnä kuulluksi tulemista koskevan oikeuden loukkaamiseen

- 194 Neljäs kanneperuste koostuu pääasiallisesti kahdesta osasta.
- 195 Ensimmäisessä osassa kantajat väittävät, ettei heitä ole kuultu useista sellaisista asiakirjoista, joihin heillä ei ollut mahdollisuutta tutustua. He toteavat lisäksi, ettei näiden asiakirjojen olennaista vaikutusta riidanalaisiin päätöksiin voida sulkea pois. Toisessa osassa kantajat väittävät, että oikeudellisten asioiden valiokunnan puheenjohtaja rajoitti heidän oikeuttaan tulla kuulluksi kuulemisessa ja että esittelijä ei ollut läsnä ensimmäisen kantajan avauspuheenvuoron aikana. Kantajat väittävät vastauksessaan, että parlamentin kirjelmässään esittämä kanta kannekirjelmän liitteen 44 eli oikeudellisten asioiden valiokunnalle 15.2.2021 toimitettujen kantajien huomautusten tutkimatta jättämisestä näyttää osoittavan, ettei niitä otettu huomioon, vaikka ne olivat omiaan vaikuttamaan koskemattomuuden pidättämistä koskevien pyyntöjen lopputulokseen.
- 196 Parlamentti ja Espanjan kuningaskunta kiistävät nämä argumentit.
- 197 Perusoikeuskirjan 41 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaan hyvää hallintoa koskevaan oikeuteen sisältyy jokaisen oikeus tulla kuulluksi ennen kuin häntä vastaan ryhdytään yksittäiseen toimenpiteeseen, joka vaikuttaa häneen epäedullisesti. Tämä puolustautumisoikeuksiin kuuluva oikeus on unionin oikeuden perustavanlaatuinen periaate (ks. vastaavasti tuomio 18.6.2020,

komissio v. RQ, C-831/18 P, EU:C:2020:481, 64 ja 65 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Siinä taataan jokaiselle henkilölle ennen häntä koskevan päätöksen tekemistä mahdollisuus esittää tehokkaasti kantansa niiden tosiseikkojen ja olosuhteiden paikkansapitävyydestä ja merkityksellisyydestä, joiden perusteella tämä päätös on tehty (ks. tuomio 17.1.2013, Gollnisch v. parlamentti, T-346/11 ja T-347/11, EU:T:2013:23, 176 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 198 Oikeuskäytännön mukaan puolustautumisoikeuksien, erityisesti kuulluksi tulemista koskevan oikeuden, loukkaamisesta seuraa kyseessä olevan hallintomenettelyn päätteeksi tehdyn päätöksen kumoaminen ainoastaan, jos menettely olisi voinut johtaa toisenlaiseen tulokseen ilman kyseistä sääntöjenvastaisuutta. Tässä yhteydessä kantajaa, joka vetoaa puolustautumisoikeuksiensa loukkaamiseen, ei voida vaatia osoittamaan sitä, että asianomaisen unionin toimielimen päätös olisi ollut sisällöltään toisenlainen, vaan ainoastaan, ettei tällainen mahdollisuus ole täysin poissuljettu. Tätä kysymystä on lisäksi arvioitava kunkin yksittäistapauksen erityisten tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen perusteella (ks. vastaavasti tuomio 18.6.2020, komissio v. RQ, C-831/18 P, EU:C:2020:481, 105–107 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 199 Neljännen kanneperusteen kahta osaa on arvioitava näiden periaatteiden valossa.
- *Ensimmäinen osa, jonka mukaan kantajilla ei ollut oikeutta tutustua kolmeen asiakirjaan*
- 200 Kantajat väittävät ensinnäkin, ettei heitä kuultu 25.10.2018 annetusta määräyksestä, jonka perusteella parlamentti katsoi virheellisesti, että rikostutkinta oli päätetty, ja joka ei sisällynyt asiakirja-aineistoon.
- 201 Tässä yhteydessä on muistutettava, että tämä määräys ei koske kantajia, vaan muita kyseessä olevan rikosoikeudellisen menettelyn kohteena olleita henkilöitä, jotka eivät olleet kieltäytyneet saapumasta oikeuteen (ks. edellä 156 kohta).
- 202 Lisäksi katsottiin, ettei riidanalaisiin päätöksiin sisältyvä virhe tai ainakaan niiden epäselvyys kyseessä olevan rikosoikeudellisen menettelyn tarkan vaiheen osalta näytä vaikuttaneen koskemattomuuden pidättämistä koskevan pyynnön käsittelyyn (ks. edellä 160 kohta).
- 203 Vaikka voitaisiinkin todeta, että oikeutta tulla kuulluksi on loukattu siltä osin kuin kantajille ei annettu mahdollisuutta esittää huomautuksia tästä määräyksestä, se ei siis voi olla perusteena riidanalaisien päätösten kumoamiselle.
- 204 Toiseksi kantajat väittävät, etteivät he ole voineet ottaa kantaa Espanjan kuningaskunnan 11.6.2014 ja 30.9.2020 parlamentille osoittamissa ilmoituksissa esittämiin väitteisiin, jotka koskevat viranomaisista, jolla on toimivalta pyytää parlamentin jäsenen koskemattomuuden pidättämistä (ks. edellä 81 ja 82 kohta), ja joita ei annettu niille tiedoksi.
- 205 Ei ole kuitenkaan kiistetty sitä, että kansallisen oikeuskäytännön mukaan Tribunal Supremon rikosasioiden jaosto on toimivaltainen pyytämään Espanjan kuningaskunnasta valitun parlamentin jäsenen koskemattomuuden pidättämistä (ks. edellä 84 kohta). Kantajat eivät näin ollen ole osoittaneet, että riidanalaiset päätökset olisivat voineet olla sisällöltään toisenlaisia, jos heitä olisi kuultu edellä mainittujen Espanjan kuningaskunnan ilmoitusten perusteella.

- 206 Kolmanneksi kantajat väittävät, etteivät he ole pyynnöstään huolimatta saaneet tutustua esittelijän laatimaan "[oikeudellisten asioiden] valiokunnan jäsenille annettuun tavanomaiseen ilmoitukseen", josta määrätään tämän valiokunnan 10.2.2015 päivätyssä ilmoituksessa ja johon sisältyvät esittelijän laatima yhteenveto kutakin koskemattomuusasiaa koskevista keskeisistä tosiseikoista ja täydellinen luettelo saaduista asiakirjoista.
- 207 Parlamentti väittää kuitenkin, ettei käsiteltävässä asiassa ole laadittu mitään "tavanomaista ilmoitusta", koska siitä määrättiin 10.2.2015 annetussa ilmoituksessa, joka korvattiin ilmoituksella nro 11/2019, jossa sitä ei enää mainita, eikä tätä väitettä ole kiistetty.
- 208 Neljänneksi kantajat väittävät vastinekirjelmän ja sen liitteiden toimittamisen jälkeen vastauksessaan, ettei heillä ollut mahdollisuutta tutustua ilmoitukseen nro 1/20 eli muistioon, jolla oikeudellisten asioiden valiokunnan jäsenille toimitettiin ensimmäisen ja toisen kantajan parlamentaarisen koskemattomuuden pidättämistä koskevat pyynnot ja johon oli liitetty ote Tribunal Supremon 14.10.2019 antamasta tuomiosta, jossa oli tuomittu kyseessä olevan rikosoikeudellisen menettelyn kohteena olleita henkilöitä, jotka eivät olleet kieltäytyneet saapumasta oikeuteen.
- 209 Tässä yhteydessä on todettava, että kantajien koskemattomuuden pidättämistä koskeviin pyyntöihin oli liitetty useita liitteitä, jotka yksilöitiin edellä 11 ja 15 kohdassa mainituissa määräyksissä, kuten edellä mainitussa Tribunal Supremon 14.10.2019 antamassa tuomiossa. On kiistatonta, että kantajat ovat voineet esittää huomautuksensa näistä asiakirjoista, jotka kuuluivat heidän saatavillaan olevaan koskemattomuuden pidättämistä koskevaan asiakirja-aineistoon. Ilmoitukseen nro 1/20, joka on pelkkä saatemuistio, ei sisälly näiden asiakirjojen kannalta mitään olennaista lisäseikkaa, josta kantajien olisi pitänyt saada esittää huomautuksensa. Vaikka ilmoitusta nro 1/20 ei olisi saatettu kantajien tietoon, minkä parlamentti kiistää, tämä seikka ei siis vaikuttaisi millään tavoin riidanalaisten päätösten lopputulokseen. Väite on siis hylättävä, eikä parlamentin esittämästä oikeudenkäyntiväitteestä ole tarpeen lausua.
- 210 Neljännen kanneperusteen ensimmäinen osa on siten hylättävä.
- *Toinen osa, jonka mukaan kantajien kuulemisessa on loukattu oikeutta tulla kuulluksi*
- 211 Parlamentin työjärjestyksen 9 artiklan 6 kohdan kolmannessa alakohdassa määrätään, että oikeudellisten asioiden valiokunnan puheenjohtaja kutsuu jäsenen, jonka koskemattomuuden pidättämistä on pyydetty, kuultavaksi ja että jäsen voi luopua oikeudestaan tulla kuulluksi. Lisäksi osaan "Kuulemiset" sisältyvässä ilmoituksen nro 11/2019 20 kohdassa todetaan, että jäsen, jonka koskemattomuus on käsiteltävänä, tai häntä edustava jäsen voi käyttää puheenvuoron vain vapaaehtoisen kuulemisen aikana. Hän voi käyttää avauspuheenvuoron, jonka kesto saa olla enintään noin 15 minuuttia ja jonka jälkeen hänen on vastattava lyhyesti valiokunnan jäsenten esittämiin kysymyksiin. Lisäksi kyseisen ilmoituksen otsikon "Puheaika" alla olevassa 11 kohdassa todetaan, että koska oikeudellisten asioiden valiokunnalla on käytettävissä rajallisesti aikaa koskemattomuuteen liittyvien tapausten käsittelyyn, puheenjohtaja sääntelee tiukasti puheaikaa. Lisäksi 13 kohdassa täsmennetään, että muut oikeudellisten asioiden valiokunnan jäsenet kuin esittelijät voivat käyttää kuulemisessa lyhyitä puheenvuoroja esittääkseen kysymyksiä.
- 212 Käsiteltävässä asiassa kantajat moittivat oikeudellisten asioiden valiokunnan puheenjohtajaa siitä, että tämä noudatti tiukasti edellä 211 kohdassa esitettyjä periaatteita, vaikka kyseessä olevien asioiden monitahoisuus olisi oikeuttanut poikkeamaan niistä ja vaikka esittelijä ei ollut läsnä ensimmäisen kantajan avauspuheenvuoron aikana.

- 213 Tältä osin on selvää, että kullakin kantajalla oli käytettävissään 15 minuutin pituinen avauspuheenvuoro ja että he pystyivät vastaamaan oikeudellisten asioiden valiokunnan jäsenten esittämiin kysymyksiin ilmoituksessa nro 11/2019 vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.
- 214 Lisäksi on muistutettava, että kantajat ovat useaan otteeseen toimittaneet oikeudellisten asioiden valiokunnalle huomautuksensa ja todisteita, joita he pitivät merkityksellisinä koskemattomuuden pidättämistä koskevien pyyntöjen tutkimisen kannalta. He pystyivät siten myös käyttämään oikeuttaan tulla kuulluksi esittämällä näkemyksensä menettelyn aikana. Tältä osin ei ole näytetty toteen, eikä parlamentin huomautuksista, jotka koskevat kantajien 15.2.2021 oikeudellisten asioiden valiokunnan jäsenille esittämistä huomautuksista ja niiden liitteistä koostuvan liitteen A44 muodollista esittämistä, ilmene, ettei kyseinen valiokunta ottanut tätä liitettä huomioon ennen riidanalaisten päätösten tekemistä.
- 215 Siitä, ettei esittelijä ollut fyysisesti läsnä, kun ensimmäinen kantaja käytti avauspuheenvuoronsa 14.1.2021 pidetyssä oikeudellisten asioiden valiokunnan kokouksessa, ei ole täsmennetty, millä tavoin tällainen seikka olisi ristiriidassa parlamentin sisäisten sääntöjen kanssa tai loukkaisi oikeutta tulla kuulluksi. Parlamentti toteaa lisäksi, että esittelijä osallistui tähän kokoukseen aluksi etäyhteyden välityksellä, kunnes hänen oli teknisen ongelman vuoksi osallistuttava siihen fyysisesti, mitä ei ole kiistetty.
- 216 Kanneperusteen toinen osa on siten hylättävä perusteettomana.
- 217 Kantajat eivät näin ollen voi perustellusti väittää, että heidän oikeuttaan tulla kuulluksi on loukattu. Näin ollen on joka tapauksessa hylättävä myös asiakirjoihin tutustumista koskevan oikeuden ja tehokasta oikeussuojaa koskevan oikeuden loukkaamista koskeva väite, koska kantajat eivät ole esittäneet niiltä osin mitään perusteluja, vaan väite perustuu yksinomaan väitettyyn kuulluksi tulemistä koskevan oikeuden loukkaamiseen.
- 218 Neljäs kanneperuste on siten hylättävä.

Kolmas kanneperuste, jonka mukaan puolueettomuusperiaatetta on loukattu

- 219 Kolmannessa kanneperusteessa väitetään, että perusoikeuskirjan 41 artiklan 1 kohdassa vahvistettua puolueettomuusperiaatetta on loukattu, mikä merkitsee myös SEUT 15 artiklan ja perusoikeuskirjan 39 artiklan 2 kohdan sekä 47 ja 48 artiklan rikkomista. Kolmas kanneperuste koostuu neljästä osasta, joista ensimmäinen koskee sääntöjenvastaisuutta, joka liittyy yhden ainoan esittelijän nimeämiseen kolmea koskemattomuusasiaa varten, toinen esittelijän puolueettomuuden puuttumista ja kolmas oikeudellisten asioiden valiokunnan puheenjohtajan puolueettomuuden puuttumista. Neljännessä osassa kantajat väittävät, että koska kyseinen valiokunta käsitteli näitä asioita suljetuin ovin, he eivät pysty osoittamaan, miten kyseisen valiokunnan esittelijän ja puheenjohtajan puolueellisuus vaikuttaa riidanalaisiin päätöksiin.
- 220 Parlamentti, jota Espanjan kuningaskunta tukee, kiistää nämä väitteet.
- 221 Aluksi on ensinnäkin muistutettava, että unionin toimielinten, elinten ja laitosten on kunnioitettava unionin oikeudessa taattuja perusoikeuksia, joihin kuuluu perusoikeuskirjan 41 artiklassa vahvistettu oikeus hyvään hallintoon.

- 222 Perusoikeuskirjan 41 artiklan 1 kohdassa todetaan muun muassa, että jokaisella on oikeus siihen, että unionin toimielimet, elimet ja laitokset käsittelevät hänen asiansa puolueettomasti ja oikeudenmukaisesti. Kyseinen oikeus ilmentää erästä unionin oikeuden yleistä periaatetta (ks. vastaavasti tuomio 20.12.2017, Espanja v. neuvosto, C-521/15, EU:C:2017:982, 88 ja 89 kohta). Näitä toimielimiä, elimiä ja laitoksia niiden tehtävien toteuttamisessa täten velvoittavan puolueettomuusvaatimuksen tarkoituksena on taata unionin perustana oleva yhdenvertainen kohtelu (ks. tuomio 27.3.2019, August Wolff ja Remedia v. komissio, C-680/16 P, EU:C:2019:257, 26 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 223 Tämän vaatimuksen tarkoituksena on muun muassa välttää tilanteet, joissa näiden toimielinten, elinten ja laitosten lukuun toimiville virkamiehille ja toimihenkilöille syntyisi mahdollisesti eturistiriita. Kun otetaan huomioon riippumattomuuden ja luotettavuuden takeiden perustavanlaatuisuus merkitys unionin toimielinten, elinten ja laitosten sisäisen toiminnan ja ulkoisen mielikuvan kannalta, puolueettomuusvaatimus kattaa kaikki tilanteet, joissa asian ratkaistavakseen saaneen virkamiehen tai toimihenkilön on kohtuudella ymmärrettävä ulkopuolisista vaikuttavan siltä, että hänen riippumattomuutensa asiassa voi vaarantua (ks. tuomio 27.3.2019, August Wolff ja Remedia v. komissio, C-680/16 P, EU:C:2019:257, 26 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 224 Tällainen puolueettomuusvaatimus koskee myös parlamentin jäseniä, jotka osallistuvat parlamentin hallinnollisiin tehtäviin kuuluvien päätösten tekemiseen (ks. vastaavasti tuomio 7.11.2019, ADDE v. parlamentti, T-48/17, EU:T:2019:780, 61 kohta ja tuomio 12.10.2022, Vasallo Andrés v. parlamentti, T-496/21, ei julkaistu, EU:T:2022:628, 20–24 kohta).
- 225 Poliittisista päätöksistä, joilla parlamentti päättää koskemattomuuden pidättämistä koskevasta pyynnöstä (ks. edellä 112 kohta), on muistutettava, että ne ovat omiaan muuttamaan merkittävästi asianomaisen jäsenen yksilöllistä oikeusasemaa poistamalla tämän koskemattomuuden hänelle antaman suojan ja että ne voivat tältä osin olla kumoamiskanteen kohteena. Kuten unionin tuomioistuimen varapresidentti totesi 24.5.2022 antamassaan määräyksessä Puigdemont i Casamajó ym. v. parlamentti ja Espanja (C-629/21 P(R), EU:C:2022:413, 192 kohta), menettelyssä, joka voi johtaa tällaisen päätöksen tekemiseen, on välttämättä annettava tässä yhteydessä riittävät henkilökohtaiset takeet.
- 226 Parlamentti aloitti näin ollen asiasta vastaavan valiokunnan eli tässä tapauksessa oikeudellisten asioiden valiokunnan käsiteltäväksi saatetun parlamentaarisen koskemattomuuden pidättämistä koskevan pyynnön esitutkintavaiheen, ja kyseisen valiokunnan tehtävänä on laatia täysistunnossa äänestettäväksi esitettävä päätösluonnos. Tästä koskemattomuuden pidättämistä koskevan pyynnön esitutkintavaiheesta on todettava, että parlamentin sisäisten sääntöjen mukaan asianomaisella jäsenellä on perusoikeuskirjan 41 artiklan 2 kohdassa vahvistetut oikeudet eli oikeus tulla kuulluksi ja oikeus tutustua häntä koskeviin asiakirjoihin, ja parlamentti on velvollinen perustelemaan päätöksensä. Tässä vaiheessa asianomaisella jäsenellä on myös perusoikeuskirjan 41 artiklan 1 kohdassa vahvistettu oikeus saada asiansa käsitellyksi puolueettomasti ja oikeudenmukaisesti, kuten parlamentti myönsi kirjelmässään ja istunnossa. Tässä puolueettomuusvaatimuksessa on kuitenkin välttämättä otettava huomioon, että parlamentin jäsenet, jotka ovat kyseisen valiokunnan jäseniä, eivät ole automaattisesti poliittisesti puolueettomia, mikä erottaa heidät unionin toimielinten, elinten ja laitosten lukuun toimivista virkamiehistä ja toimihenkilöistä.

- 227 Toiseksi puolueettomuusvaatimus kattaa yhtäältä subjektiivisen puolueettomuuden siinä mielessä, ettei yhdelläkään kyseessä olevan toimielimen jäsenistä saa olla ennakolta määritettyä kantaa tai henkilökohtaisia ennakkoluuloja, ja toisaalta objektiivisen puolueettomuuden siinä mielessä, että toimielimen on annettava riittävät takeet, jotta kaikki perustellut epäilyt voidaan tältä osin sulkea pois (ks. vastaavasti tuomio 25.2.2021, Dalli v. komissio, C-615/19 P, EU:C:2021:133, 112 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 228 Kolmatta kanneperustetta on tarkasteltava näiden seikkojen valossa.
- *Kolmannen kanneperusteen ensimmäinen osa, joka koskee yhden ainoan esittelijän nimeämistä kaikkia kolmea asiaa varten*
- 229 Ensimmäisessä osassa kantajat väittävät, että parlamentti nimitti salaa ja perustelematta yhden ainoan esittelijän käsittelemään kolmea koskemattomuuden pidättämistä koskevaa pyyntöä ilmoituksen nro 11/2019 6 ja 8 kohdan vastaisesti. Heidän mukaansa tämän olennaisen menettelyä koskevan vaatimuksen noudattamatta jättämisellä loukataan heidän perusoikeuskirjan 41 artiklan 1 kohdassa taattua oikeuttaan saada asiansa käsitellyksi puolueettomasti ja oikeudenmukaisesti.
- 230 Tästä on muistutettava, että parlamentin työjärjestyksen 9 artiklan, jonka otsikkona on ”Koskemattomuutta koskevat menettelyt”, mukaan jäsenen koskemattomuuden pidättämistä koskevat pyynnöt lähetetään käsiteltäväksi asiasta vastaavaan valiokuntaan, jos niistä ilmoitetaan parlamentissa, ja kyseisen valiokunnan tehtävänä on antaa perusteltu päätösehdotus annettuaan asianomaiselle jäsenelle tilaisuuden tulla kuulluksi ja pyydettyään tarvittaessa asianomaiselta viranomaiselta lisätietoja tai selvityksiä. Kyseisen 9 artiklan 11 kohdassa määrätään lisäksi, että valiokunnan on käsiteltävä koskemattomuuteen liittyvää asiaa äärimmäisen luottamuksellisena. Muilta osin asiasta vastaava valiokunta määrittelee kyseisen artiklan 13 kohdan nojalla 9 artiklan soveltamissäännöt ja siten menettelyn, jota on noudatettava parlamentin täysistunnon käsiteltäväksi esitettävän päätösehdotuksen laadinnassa.
- 231 Tässä yhteydessä oikeudellisten asioiden valiokunta antoi ilmoituksen nro 11/2019, jossa esitetään ohjeellisia käyttäytymissääntöjä käytännöstä, jota se aikoo noudattaa käsitellessään koskemattomuuden pidättämistä koskevia pyyntöjä (tuomio 1.12.2021, Jalkh v. parlamentti, T-230/21, ei julkaistu, EU:T:2021:848, 44 kohta; ks. analogisesti myös tuomio 12.2.2020, Bilde v. parlamentti, T-248/19, ei julkaistu, EU:T:2020:46, 24 kohta).
- 232 Ilmoituksen nro 11/2019 6 kohdassa todetaan, että asiasta vastaava valiokunta nimeää ”kutakin koskemattomuuteen liittyvää tapausta” varten esittelijän. Kyseisen ilmoituksen 7 kohdan mukaan kunkin poliittisen ryhmän on nimitettävä yksi jäsenistään koskemattomuuteen liittyviä tapauksia käsitteleväksi pysyväksi esittelijäksi, jonka olisi suotavaa olla ryhmän koordinaattori, ”jotta voidaan varmistaa, että näitä tapauksia käsittelevät kokeneet jäsenet”. Kyseisen ilmoituksen 8 kohdassa todetaan, että poliittiset ryhmät vuorottelevat koskemattomuuteen liittyvissä tapauksissa yhdenvertaisesti esittelijän tehtävässä, mutta esittelijä ei kuitenkaan voi olla samasta ryhmästä tai samasta jäsenvaltiosta kuin jäsen, jonka koskemattomuus on käsiteltävänä.
- 233 Kuten istunnossa vahvistettiin, jokainen parlamentin poliittinen ryhmä nimittää siis oikeudellisten asioiden valiokunnassa toimivien jäsentensä joukosta pysyvän esittelijän koskemattomuusasioita varten. Koska parlamentissa on vaalikaudella 2019–2024 seitsemän poliittista ryhmää, seitsemän jäsentä on nimitetty toimimaan esittelijöinä koskemattomuusasioissa. Oikeudellisten asioiden valiokunta osoittaa jokaisen

koskemattomuuden pidättämistä koskevan pyynnön yhdelle näistä esittelijöistä noudattaen poliittisten ryhmien välistä tasapuolista vuorottelujärjestelmää, josta poiketaan lähtökohtaisesti vain, jos kyseisen ryhmän esittelijä vetäytyy, jolloin asia osoitetaan seuraavan poliittisen ryhmän nimeämälle esittelijälle.

- 234 Käsiteltävänä olevassa asiassa on aluksi todettava, että nimittämällä yksi ainoa esittelijä käsittelemään kolme koskemattomuuden pidättämistä koskevaa pyyntöä, mikä on väitetysti ilmoituksen nro 11/2019 6 ja 8 kohdan vastaista, loukataan kantajien mukaan heidän perusoikeuskirjan 41 artiklan 1 kohdassa taattua oikeuttaan saada asiansa käsitellyksi puolueettomasti ja oikeudenmukaisesti. Lukuun ottamatta nimitetyn esittelijän puolueettomuutta koskevaa kysymystä, jota tutkitaan kanneperusteen toisen osan yhteydessä, kantajat eivät ole esittäneet mitään näyttöä siitä, miten väitetyllä mainittujen ilmoituksen nro 11/2019 kohtien noudattamatta jättämisellä voidaan loukata kyseistä oikeutta.
- 235 Ilmoituksen nro 11/2019 6 kohdan väitetyistä noudattamatta jättämisestä on seuraavaksi todettava, että jokaiselle koskemattomuuden pidättämistä koskevalle pyynnölle nimitettiin esittelijä, joka oli tosin sama. Kyseisessä kohdassa esitettyä periaatetta on siten noudatettu.
- 236 Ilmoituksen nro 11/2019 8 kohtaan sisältyvää esittelijän tehtävän tasapuolisen vuorottelun periaatetta ei voida tulkita siten, että se on esteenä yhden ainoan esittelijän nimittämiseksi käsittelemään useita toisiinsa liittyviä koskemattomuusasioita, jos koskemattomuuden pidättämistä koskevat pyynnot kohdistuvat, kuten käsiteltävässä asiassa, samassa rikosoikeudellisessa menettelyssä osallisina oleviin parlamentin jäseniin.
- 237 Vaikka lisäksi myönnettäisiinkin, että ilmoituksen nro 11/2019 8 kohtaa on rikottu, on muistutettava, että toimielimen sisäisiä menettelyjä koskevia sääntöjä tarkasteltaessa sellaiset säännöt, joiden rikkomiseen luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt eivät voi vedota, koska ne koskevat ainoastaan toimielimen sisäiseen toimintaan liittyviä yksityiskohtaisia sääntöjä, joiden ei katsota vaikuttavan niiden oikeusasemaan, on erotettava niistä säännöistä, joiden rikkomiseen voidaan sitä vastoin vedota, koska niillä luodaan oikeuksia ja oikeusvarmuutta kyseisille henkilöille (ks. tuomio 28.11.2019, Portigon v. SRB, T-365/16, EU:T:2019:824, 135 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen; ks. vastaavasti myös tuomio 7.5.1991, Nakajima v. neuvosto, C-69/89, EU:C:1991:186, 49 ja 50 kohta ja tuomio 17.1.2013, Gollnisch v. parlamentti, T-346/11 ja T-347/11, EU:T:2013:23, 132 kohta). Kyseisessä 8 kohdassa ei kuitenkaan anneta näille parlamentin jäsenille oikeutta, eikä se vaikuta olevan heidän oikeusvarmuuteensa liittyvä tekijä. Sen tarkoituksena on nimittäin järjestää parlamentin sisäinen toiminta varmistamalla, että poliittisia ryhmiä kohdellaan yhdenvertaisesti parlamentissa. Kyseessä on siis puhtaasti sisäinen organisatorinen toimenpide, jonka rikkominen ei vaikuta riidanalaisten päätösten laillisuuteen.
- 238 Kolmannen kanneperusteen ensimmäinen osa on siten hylättävä.

– *Kolmannen kanneperusteen toinen osa, joka koskee esittelijän puolueettomuutta*

- 239 Toisessa osassa kantajat väittävät, että parlamentti rikkoi olennaista menettelyä koskevaa vaatimusta, kun se nimitti täysin puolueellisen esittelijän. Kantajien mukaan esittelijä kuuluu nimittäin samaan parlamentin poliittiseen ryhmään kuin Espanjan kuningaskunnasta valitut espanjalaiseen poliittiseen VOX-puolueeseen kuuluvat Euroopan parlamentin jäsenet eli Euroopan konservatiivien ja reformistien ryhmään (ECR). VOX-puolue pani Ministerio fiscalin ja Abogado del Estadon kanssa kantajia vastaan rikosoikeudellisen menettelyn, jossa pyydettiin heidän koskemattomuutensa pidättämistä. Tämä puolue osoittaa erityistä vihamielisyyttä

hakijoita kohtaan. Kantajat toteavat lisäksi, että esittelijä ilmaisi kantansa ennen riidanalaisten päätösten tekemistä ja sen jälkeen. Kantajien mukaan esittelijä järjesti parlamentissa kyseisen espanjalaisen puolueen kanssa kokouksen, jossa hän toimi puheenjohtajana ja jossa heistä puhuttiin selvästi vihamieliseen sävyyn. Puolueettomuuden puute ilmenee esittelijän riidanalaisten päätösten tekemisen jälkeen antamista lausunnoista ja espanjalaisen VOX-puolueen reaktioista. Kantajat vetoavat myös esittelijän ja VOX-puolueen jäsenten välisiin ystävyyssuhteisiin.

- 240 Kantajat täsmensivät istunnossa kyseenalaistavansa pääasiallisesti esittelijän subjektiivisen puolueettomuuden ja totesivat, että esitetyt todisteet osoittavat ainakin sen, ettei objektiivista puolueettomuutta koskevaa velvoitetta ole noudatettu.
- 241 Aluksi on todettava olevan kiistatonta, että ensimmäisen kantajan koskemattomuuden pidättämistä koskevasta pyynnöstä vastaava esittelijä nimitettiin poliittisten ryhmien välillä vahvistetun vuorottelun mukaisesti. Kantajat väittävät kuitenkin, että esittelijän, jonka tehtävänä oli myös käsitellä toisen ja kolmannen kantajan koskemattomuuden pidättämistä koskevat pyynnöt, olisi pitänyt vetäytyä tehtävästä tai hänet olisi pitänyt jäädä, koska hän ei ollut puolueeton.
- 242 Tästä on ensinnäkin muistutettava, että päätökset, joilla parlamentti päättää koskemattomuuden pidättämistä koskevasta pyynnöstä, ovat luonteeltaan poliittisia (ks. edellä 225 kohta).
- 243 Lisäksi on todettava, että koskemattomuuden pidättämistä koskevan pyynnön esitutkintavaiheen suorittaa parlamentin valiokunta eli poliittinen elin, jonka kokoonpanolla pyritään parlamentin työjärjestyksen 209 artiklan mukaan heijastamaan parlamentin moniarvoisuutta, ja että paikkojen jakautuminen on mahdollisuuksien mukaan oikeassa suhteessa poliittisten ryhmien edustukseen parlamentissa. Kuten edellä 231 kohdassa mainitaan, valiokunta nimittää keskuudestaan esittelijän poliittisten ryhmien välisen tasapuolisen vuorottelujärjestelmän mukaisesti. Jos esittelijän tehtävä annetaan tiettyyn poliittiseen ryhmään kuuluvalla parlamentin jäsenelle, tämä jäsen toimii siis valiokunnassa, jonka kokoonpano heijastaa parlamentin poliittisten ryhmien tasapainoa.
- 244 Tässä yhteydessä esittelijän kaltaisen jäsenen puolueettomuutta esitutkintavaiheen aikana ei lähtökohtaisesti voida arvioida hänen poliittisen ideologiansa perusteella eikä vertaamalla hänen poliittista ideologiaansa koskemattomuuden pidättämistä koskevan pyynnön kohteena olevan jäsenen poliittiseen ideologiaan. Erityisesti on todettava, että esittelijän kuuluminen kansalliseen poliittiseen puolueeseen tai parlamentissa muodostettuun poliittiseen ryhmään niiden arvoista ja ajatuksista riippumatta ei lähtökohtaisesti vaikuta esittelijän puolueettomuuden arviointiin, vaikka näissä arvoissa ja ajatuksissa voisi ensi näkemältä tulla esiin koskemattomuuden pidättämistä koskevan pyynnön kohteena olevan jäsenen tilanteen kannalta epäedullisia mielipidesuuntia. Tältä osin on jo todettu, ettei esittelijän ja koskemattomuuden pidättämistä koskevan pyynnön kohteena olevan jäsenen poliittisen ideologian erilaisuus voinut yksinään vaikuttaa riidanalaisen päätöksen tekomenettelyyn (tuomio 1.12.2021, Jalkh v. parlamentti, T-230/21, ei julkaistu, EU:T:2021:848, 46 kohta).
- 245 Esittelijän kuuluminen Euroopan konservatiivien ja reformistien ryhmään ei vaikuta käsiteltävässä asiassa lähtökohtaisesti hänen puolueettomuutensa arviointiin.

- 246 Tähän poliittiseen ryhmään kuuluvat myös VOX-puolueeseen kuuluvat parlamentin jäsenet, ja – kuten unionin tuomioistuimen varapresidentti totesi 24.5.2022 antamassaan määräyksessä Puigdemont i Casamajó ym. v. parlamentti ja Espanja (C-629/21 P(R), EU:C:2022:413, 202 kohta) – kyseinen puolue on kantajiin nähden aivan erityisessä asemassa, koska se pani kyseisen rikosoikeudellisen menettelyn vireille. Tämä erityistilanne koskee kuitenkin VOX-puolueen jäseniä, eikä sitä voida lähtökohtaisesti ulottaa koskemaan kaikkia Euroopan konservatiivien ja reformistien ryhmän jäseniä pelkästään sillä perusteella, että heillä on samaan ryhmään kuulumisen vuoksi poliittisesti samankaltaisia näkemyksiä.
- 247 Toiseksi kantajat väittävät, että esittelijä toimi puheenjohtajana parlamentissa pidetyssä poliittisessa VOX-puolueen kokouksessa, jossa hän kannatti iskulausetta ”Puigdemont vankilaan”.
- 248 Aluksi on todettava, että kannekirjelmässä on yhteenveto tästä kanneperusteesta ja että sitä tukee yksilöityihin liitteisiin sisältyvä todiste, nimittäin linkki videoon. Parlamentin tältä osin esittämä oikeudenkäyntiväite on siten hylättävä edellä 34 kohdassa mainitun oikeuskäytännön mukaisesti.
- 249 Toiseksi on kiistatonta, että esittelijä järjesti parlamentin jäsenen tehtäviensä yhteydessä 6.3.2019 parlamentin rakennuksessa tilaisuuden, johon hän osallistui ja jossa VOX-puolueen pääsihteeri puhui aiheesta ”Cataluña es España” (Katalonia on Espanja). Pääsihteeri päätti puheensa sanoihin ”Viva España, viva Europa y Puigdemont a prisió” (Eläköön Espanja, eläköön Eurooppa ja Puigdemont vankilaan).
- 250 Yhtäältä on kiistatonta, ettei esittelijä ilmaissut tässä tilaisuudessa suullisesti kantaansa. Kyseisestä tilaisuudesta tehdystä tallenteesta ilmenee, että esittelijä oli puhujapöydässä VOX-puolueen pääsihteerin ja kahden muun parlamentin jäsenen kanssa, mutta vain puolueen pääsihteeri käytti puheenvuoron.
- 251 Toisaalta tällaisen tapahtuman järjestämistä voidaan pitää osoituksena esittelijän tuesta mainitun poliittisen puolueen puolustamille ajatuksille, etenkin kun otetaan huomioon, että tapahtuman aiheena oli Katalonian poliittinen tilanne ja että hän vastustaa kantajien esittämiä poliittisia ajatuksia. Vaikka teot, joista kantajia syytetään kyseessä olevassa rikosoikeudellisessa menettelyssä, liittyvät Katalonian poliittiseen tilanteeseen siltä osin kuin ne koskevat edellä 2 kohdassa mainittujen lakien antamista ja samassa kohdassa mainitun itsemääräämisoikeutta koskevan kansanäänestyksen pitämistä, se, että parlamentin jäsen, joka on kantajien koskemattomuuden pidättämistä koskevien asioiden tuleva esittelijä, ilmaisee kantansa tähän tilanteeseen, ei edellä 244 ja 246 kohdassa esitetystä syistä riitä osoittamaan puolueettomuuden periaatteen loukkaamista. Lisäksi on huomautettava, että kuten edellä 141 kohdassa todettiin, kysymykset siitä, onko kantajien syyksi luetut teot näytetty toteen, oikeuttavatko nämä teot syytetoimiin heitä vastaan vai eivät ja olivatko kansallisen oikeuden säännökset, joissa säädetään rikoksista, joiden perusteella kantajia syytetään, asianmukaisia, ovat erillisiä siitä kysymyksestä, täytyivätkö pöytäkirjan N:o 7 9 artiklassa asetetut parlamentaarisen koskemattomuuden pidättämisen edellytykset pyynnön esittämiskohtana. Esittelijä tarkasteli ainoastaan viimeksi mainittua kysymystä.
- 252 Kolmanneksi kantajat vetoavat vastauksessaan tiettyihin riidanalaisten päätösten jälkeen tapahtuneisiin tosiseikkoihin, jotka osoittavat, ettei esittelijä ole puolueeton.

- 253 Aluksi on muistutettava, että unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 85 artiklan 1 kohdan mukaan todisteet ja pyynnöt näytön esittämiseksi on esitettävä ensimmäisessä kirjelmien vaihdossa. Kyseisen työjärjestyksen 85 artiklan 2 kohdassa täsmennetään, että varsinaiset asianosaiset voivat vielä kantajan vastauksessa ja vastaajan vastauksessa esittää lausumiensa tueksi uusia todisteita ja pyytää saada esittää näyttöä, jos niiden esittämiseen vasta silloin on pätevä syy.
- 254 Siltä osin kuin kantajat vetoavat bulgarialaisessa sanomalehdessä julkaistuun esittelijän haastatteluun, joka on päivätty riidanalaiisten päätösten tekemistä seuraavana päivänä eli ennen kanteen nostamista, on todettava, että kyseinen asiakirja on esitetty vastauksessa kantajien perustelematta sen myöhäistä esittämistä. Tämä todiste on näin ollen jätettävä tutkimatta parlamentin vaatimuksen mukaisesti.
- 255 Myöskään VOX-puolueen riidanalaiisten päätösten tekemisen ja kannekirjelmän jättämisen jälkeen ilmaisemat erilaiset reaktiot, etenkin esittelijän laatimaa mietintöä koskevat tyytyväisyyden ilmaukset, eivät osoita, ettei esittelijä ollut puolueeton. Sama koskee kantajien väitettä, jonka mukaan esittelijälle oli määrätty hallinnollinen seuraamus hänen menettelystään istuntosalissa käsiteltävään asiaan liittymättömien tosiseikkojen vuoksi.
- 256 Neljänneksi kantajat eivät väitä, että esittelijä oli eturistiriitatilanteessa, joka vallitsee parlamentin työjärjestyksen liitteessä I olevan 3 artiklan 1 kohdan mukaan ”silloin, kun Euroopan parlamentin jäsenellä on henkilökohtainen intressi, joka saattaa vaikuttaa epäasianmukaisesti hänen edustajantoimensa hoitamiseen”. Yleisemmin kantajat eivät vetoa mihinkään esittelijän henkilökohtaiseen intressiin, joka voisi vaikuttaa hänen puolueettomuuteensa tehtäviään hoitaessaan. Kantajat eivät myöskään viittaa mihinkään esittelijän lausuntoon, joka osoittaisi, että hän oli lähestynyt tehtävänsä henkilökohtaisella ennakkoluulolla, joka voidaan erottaa hänen poliittisesta ideologiastaan.
- 257 Kolmannen kanneperusteen toinen osa on siten hylättävä perusteettomana.
- *Kolmannen kanneperusteen kolmas osa, joka koskee oikeudellisten asioiden valiokunnan puheenjohtajan puolueellisuutta*
- 258 Kantajat väittävät, ettei oikeudellisten asioiden valiokunnan puheenjohtaja taannut puolueettomuutta syistä, jotka on esitetty kantajien kannekirjelmän liitteessä kyseiselle valiokunnalle esittämissä huomautuksissa. He täsmenävät erityisesti, että parlamentti ja kansallinen poliittinen puolue, johon hän kuuluu, ovat osoittaneet kiivasta vihamielisyyttä heitä kohtaan noudattamalla strategiaa, jonka tarkoituksena on estää heitä ottamasta haltuunsa paikkojaan parlamentissa.
- 259 Tältä osin edellä 33–37 kohdassa esitetystä ilmenee, että oikeudellisten asioiden valiokunnan puheenjohtajan puolueettomuuden puuttumista koskevat väitteet, jotka esitetään ainoastaan kannekirjelmän liitteissä mutta joita ei mainita nimenomaisesti kannekirjelmässä, on jätettävä tutkimatta. Tämä pätee hänen Espanjan kansalaisuuttaan koskevaan väitteeseen. Tämä pätee parlamentin mukaan myös joihinkin hänen väitettyä käyttäytymistään koskeviin väitteisiin.
- 260 Parlamentin oikeudenkäyntiväite on sitä vastoin hylättävä siltä osin kuin se perustuu kannekirjelmän 145 kohdassa mainittuun väitteeseen, joka koskee oikeudellisten asioiden valiokunnan puheenjohtajan väitettyä vihamielisyyttä, joka johtui strategiasta, jonka tarkoituksena oli estää kantajia ottamasta haltuunsa paikkojaan parlamentissa.

- 261 Tämä argumentti on kuitenkin hylättävä. Asiakirja-aineistosta nimittäin ilmenee, etteivät väitetyt aloitteet, joilla pyrittiin estämään kantajia ottamasta haltuunsa paikkojaan parlamentissa, ole peräisin oikeudellisten asioiden valiokunnan puheenjohtajalta vaan siltä kansalliselta puolueelta, johon hän kuuluu ja joka ei ole kyseessä olevassa rikosoikeudellisessa menettelyssä kanteen nostanut puolue. Edellä 244 kohdasta ilmenee, ettei oikeudellisten asioiden valiokunnan puheenjohtajan puolueettomuutta voida lähtökohtaisesti arvioida hänen poliittisen ideologiansa, etenkin hänen kansallisen poliittisen puolueen jäsenyytensä perusteella.
- 262 Kolmannen kanneperusteen kolmas osa on siten hylättävä. Koska oikeudellisten asioiden valiokunnan esittelijää ja oikeudellisten asioiden valiokunnan puheenjohtajaa vastaan esitetyt puolueellisuusväitteet on hylätty, ei ole tarpeen arvioida neljättä osaa, jonka mukaan kyseisen valiokunnan työn luottamuksellisuus on esteenä näytön esittämiselle siitä, että heidän väitetty puolueellisuutensa vaikuttaa riidanalaisiin päätöksiin.
- 263 Kaiken edellä esitetyn perusteella kanne on hylättävä, eikä kantajien pyytämiä prosessinjohto- ja selvittämistoimia ole tarpeen toteuttaa.

Asian käsittelyn suullisen vaiheen uudelleen aloittamista koskeva pyyntö

- 264 Kantajat pyysivät 21.3.2023 unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon saapuneella asiakirjalla asian käsittelyn suullisen vaiheen uudelleen aloittamista unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 113 artiklan 2 kohdan c alakohdan perusteella.
- 265 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 113 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaan unionin yleinen tuomioistuin voi määrätä asian käsittelyn suullisen vaiheen aloitettavaksi uudelleen, jos varsinainen asianosainen sitä pyytää sellaisten unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisuun olennaisesti vaikuttavien seikkojen perusteella, joihin se ei ole voinut vedota ennen tämän suullisen vaiheen päättämistä.
- 266 Kantajat vetoavat asian käsittelyn suullisen vaiheen päättämisen jälkeen ilmenneisiin tosiseikkoihin, jotka heidän mielestään vaikuttavat olennaisesti heidän oikeussuojan tarpeeseensa ja riidanalaisen päätöksen perusteltavuuteen.
- 267 Tarkemmin sanottuna kantajat vetoavat ensinnäkin siihen, että 12.1.2023 tuli voimaan 22.12.2022 annettu laki (Ley Orgánica) 14/2022 (BOE nro 307, 23.12.2022, s. 1), jolla muutettiin rikoslakia muun muassa poistamalla rikosnimikkeistöstä rikokseksi luokiteltava kansankiihotus, jonka perusteella heitä vastaan nostettiin syyte, sekä muuttamalla ensimmäiseen ja toiseen kantajaan kohdistuvaa julkisten varojen väärinkäyttöön liittyvää rikosta. Toiseksi he vetoavat 12.1.2023 annettuun määräykseen, jolla Tribunal Supremón rikosasioiden jaoston tutkintatuomari muun muassa kumosi heistä 14.10. ja 4.11.2019 annetut eurooppalaiset pidätysmääräykset. Kolmanneksi kantajat vetoavat Corte d'appello di Cagliariin, sezione distaccata di Sassariin (Cagliarin ylioikeus, Sassariin toimipaikka, Italia) 9.3.2023 antamaan määräykseen, jossa kyseinen tuomioistuin totesi, että ensimmäistä kantajaa koskeva eurooppalainen pidätysmääräys oli kumottu ja että kyseisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanomenettely on siten päättynyt. Neljänneksi kantajat vetoavat 29.11.2022 annettuun tuomioon, jolla Tribunal Constitucional hylkäsi valituksen (recurso de amparo), jonka ensimmäinen ja toinen kantaja olivat tehneet Tribunal Supremón rikosasioiden jaoston tutkintatuomarin 10.1.2020 antamasta määräyksestä, jossa pyydettiin heidän parlamentaarisen koskemattomuutensa pidättämistä.

- 268 Kantajat väittävät ensinnäkin oikeussuojan tarpeensa säilymisestä, ettei riidanalaisilla päätöksillä voi enää olla oikeusvaikutuksia, koska yhtäältä niiden tarkoituksena on ainoastaan mahdollistaa kumottujen eurooppalaisten pidätysmääräysten täytäntöönpano ja koska toisaalta niillä pidätetään heidän koskemattomuutensa sellaisen rikosoikeudellisen menettelyn osalta, joka koskee väitettyä kansankiihotusrikosta, joka ei enää sisälly rikoslakiin, ja väitettyä julkisten varojen väärinkäyttöön liittyvää rikosta, jota on muutettu huomattavasti kyseisessä laissa. Kantajat väittävät kuitenkin, että riidanalaisten päätösten vaikutusten vuoksi heillä on edelleen oikeussuojan tarve ainakin vahingonkorvauksen kannalta. He katsovat tässä yhteydessä, että kumoamistuomio voi olla yksi korvausmuoto. He väittävät lisäksi, että riidanalaisiin päätöksiin vaikuttavat lainvastaisuudet voivat toistua, koska Tribunal Supremon rikosasioiden jaoston tutkintatuomari aikoo antaa uusia eurooppalaisia pidätysmääräyksiä.
- 269 Tältä osin unionin yleinen tuomioistuin toteaa, että kantajat pyytävät asian käsittelyn suullisen vaiheen uudelleen aloittamista, jotta heidän oikeussuojan tarpeensa lakkaamisesta voitaisiin käydä kontradiktorinen keskustelu, ja katsoo, että oikeussuojan tarve on edelleen olemassa riidanalaisten päätösten väitetystä raukeamisesta huolimatta. Parlamentti tai Espanjan kuningaskunta eivät myöskään ole esittäneet unionin yleiselle tuomioistuimelle lausunnon antamisen raukeamista koskevaa vaatimusta, vaikka sitä voidaan vaatia missä tahansa asian käsittelyn vaiheessa (määräys 25.10.2019, *Le Pen v. parlamentti*, T-211/19, ei julkaistu, EU:T:2019:776, 14 kohta). Tässä yhteydessä ja käsiteltävän asian olosuhteet huomioon ottaen unionin yleinen tuomioistuin katsoo, että kantajien oikeussuojan tarpeestaan esittämät seikat eivät voi vaikuttaa olennaisesti unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisuun unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 113 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettulla tavalla.
- 270 Toiseksi on todettava, etteivät myöskään ne uudet tosiseikat, joihin kantajat vetoavat, vaikuta olennaisesti kanteen asiakysymykseen.
- 271 Koska unionin toimen laillisuutta on arvioitava kyseisen toimen antamisajankohtana olemassa olleiden tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen perusteella (ks. tuomio 18.7.2013, *Schindler Holding ym. v. komissio*, C-501/11 P, EU:C:2013:522, 31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 3.9.2015, *Inuit Tapiriit Kanatami ym. v. komissio*, C-398/13 P, EU:C:2015:535, 22 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen), ja vaikka koskemattomuuden pidättämistä koskevaa pyyntöä käsitellessään parlamentin tehtävänä ei ole arvioida niiden kansallisten oikeussääntöjen asianmukaisuutta, joilla syytteen perusteena oleva rikos otetaan käyttöön (ks. edellä 180 kohta), rikoslain muuttaminen riidanalaisten päätösten tekemisen jälkeen ei nimittäin vaikuta niiden laillisuuden tutkimiseen. Sama koskee yhtäältä Tribunal Supremon tutkintatuomarin 12.1.2023 antamaa määräystä, jonka lopullisuutta ei ole myöskään osoitettu, koska sillä pyritään tekemään johtopäätökset kyseisen rikoslain muuttamisesta, ja toisaalta Corte d'appello di Cagliariin, sezione distaccata di Sassariin 9.3.2023 antamaa määräystä, jossa kyseinen tuomioistuin itse pääasiallisesti teki johtopäätökset siitä, että ensimmäistä kantajaa koskeva eurooppalainen pidätysmääräys kumottiin edellä mainitulla 12.1.2023 annetulla määräyksellä.
- 272 Kantajat väittävät Tribunal Constitucionalin 29.11.2022 antamasta tuomiosta lähinnä, että se tukee väitteitä, jotka he olivat jo esittäneet toisen kanneperusteen tueksi 19.12.2018 annetun tuomion *Berlusconi ja Fininvest (C-219/17, EU:C:2018:1023)* yhteydessä. Näin ollen kyseisen Tribunal Constitucionalin tuomion ei voida katsoa vaikuttavan olennaisesti unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisuun. Joka tapauksessa se, että Tribunal Constitucional totesi mainitussa tuomiossa, että unionin yleisen tuomioistuimen tehtävänä oli lausua nyt käsiteltävän kanteen yhteydessä riidanalaisten päätösten laillisuudesta, ei voi kumota edellä 88 kohdassa esitettyä päätelmää, jonka mukaan parlamentti ei ollut velvollinen arvioimaan, onko Espanjan

oikeuskäytäntö, joka koskee viranomaista, jolla on toimivalta pyytää Espanjan kuningaskunnasta valitun Euroopan parlamentin jäsenen koskemattomuuden pidättämistä, unionin oikeuden mukainen.

273 Asian käsittelyn suullisen vaiheen uudelleen aloittamista koskeva kantajien pyyntö on siten hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

274 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 134 artiklan 1 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantajat ovat hävinneet asian, heidät on veloitettava vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan ja korvaamaan parlamentin oikeudenkäyntikulut käsiteltävässä asiassa sekä asioissa T-272/21 R ja T-272/21 R II parlamentin vaatimusten mukaisesti.

275 Espanjan kuningaskunta vastaa unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 138 artiklan 1 kohdan mukaisesti omista oikeudenkäyntikuluistaan, myös sille asiassa T-272/21 R II aiheutuneista oikeudenkäyntikuluista.

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (laajennettu kuudes jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Kanne hylätään.

2) Carles Puigdemont i Casamajó, Antoni Comín i Oliveres ja Clara Ponsatí i Obiols veloitetaan vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan ja Euroopan parlamentille aiheutuneista oikeudenkäyntikuluista, myös asioissa T-272/21 R ja T-272/21 R II aiheutuneista oikeudenkäyntikuluista.

3) Espanjan kuningaskunta vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan, myös sille asiassa T-272/21 R II aiheutuneista oikeudenkäyntikuluista.

Marcoulli

Frimodt Nielsen

Kanninen

Szwarcz

Norkus

Julistettiin Luxemburgissa 5 päivänä heinäkuuta 2023.

Allekirjoitukset

Sisällys

Asian tausta	2
Asianosaisten ja väliintulijan vaatimukset	4
Oikeudellinen arviointi	4
Liitteitä koskevien viittausten tutkittavaksi ottaminen	5
Asiakysymys	6
Asiaa koskevat oikeussäännöt	6
– Unionin oikeus	6
– Espanjan oikeus	8
Ensimmäinen kanneperuste, joka koskee riidanalaisten päätösten puutteellisia perusteluja	10
Toinen kanneperuste, jonka mukaan kansallinen viranomaisen, joka esitti kantajien koskemattomuuden pidättämistä koskevat pyynnöt ja välitti ne parlamentille, ei ole toimivaltainen	13
Viides kanneperuste, jonka mukaan oikeusvarmuuden ja vilpittömän yhteistyön periaatteita, tehokasta oikeussuojaa koskevaa oikeutta sekä puolustautumisoikeuksia on loukattu riidanalaisten päätösten epäselvyyden vuoksi	16
– Ensimmäinen väite, joka koskee riidanalaisten päätösten epäselvyyttä koskemattomuuden pidättämiseen liittyvien menettelyjen osalta	17
– Toinen väite, joka koskee riidanalaisten päätösten epäselvyyttä niiden toimenpiteiden luonteen osalta, joita voidaan toteuttaa eurooppalaisten pidätysmääräysten täytäntöönpanon yhteydessä	18
Kuudes kanneperuste siltä osin kuin se koskee SEUT 343 artiklan, pöytäkirjan N:o 7 9 artiklan ja parlamentin työjärjestyksen 5 artiklan 2 kohdan rikkomista sekä kantajien tiettyjen perusoikeuksien loukkaamista	20
– SEUT 343 artiklan, pöytäkirjan N:o 7 9 artiklan ja parlamentin työjärjestyksen 5 artiklan 2 kohdan väitetty rikkominen	21
– Lainvastainen puuttuminen kantajien perusoikeuksiin	24
Kuudes kanneperuste siltä osin kuin se koskee parlamentin suorittamaan fumus persecutionis -tilanteen arviointiin sisältyviä tosiseikkoihin liittyviä virheitä ja oikeudellisia virheitä, ja seitsemäs kanneperuste, jonka mukaan hyvän hallinnon ja yhdenvertaisen kohtelun periaatteita on loukattu ja parlamentti on tehnyt ilmeisiä virheitä fumus persecutionis -tilanteen arvioinnissa	25
– Parlamentin suorittamaan fumus persecutionis -tilanteen arviointiin sisältyvät väitetyt oikeudelliset virheet ja tosiseikkoja koskevat virheet	26

– Hyvän hallinnon ja yhdenvertaisen kohtelun periaatteiden väitetty loukkaaminen . . .	28
– Fumus persecutionis -tilanteen arvioinnissa tehdyt väitetyt ilmeiset virheet	30
Kahdeksas kanneperuste koskee hyvän hallinnon ja yhdenvertaisen kohtelun periaatteiden loukkaamista siltä osin kuin parlamentti kieltäytyi soveltamasta työjärjestyksensä 9 artiklan 7 kohdan määräyksiä	33
Neljäs kanneperuste, joka liittyy lähinnä kuulluksi tulemista koskevan oikeuden loukkaamiseen	33
– Ensimmäinen osa, jonka mukaan kantajilla ei ollut oikeutta tutustua kolmeen asiakirjaan	34
– Toinen osa, jonka mukaan kantajien kuulemisessa on loukattu oikeutta tulla kuulluksi	35
Kolmas kanneperuste, jonka mukaan puolueettomuusperiaatetta on loukattu	36
– Kolmannen kanneperusteen ensimmäinen osa, joka koskee yhden ainoan esittelijän nimeämistä kaikkia kolmea asiaa varten	38
– Kolmannen kanneperusteen toinen osa, joka koskee esittelijän puolueettomuutta . . .	39
– Kolmannen kanneperusteen kolmas osa, joka koskee oikeudellisten asioiden valiokunnan puheenjohtajan puolueellisuutta	42
Asian käsittelyn suullisen vaiheen uudelleen aloittamista koskeva pyyntö	43
Oikeudenkäyntikulut	45